

Ta dokument je mišljen zgolj kot dokumentacijsko orodje in institucije za njegovo vsebino ne prevzemajo nobene odgovornosti

► **B** **DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA 2002/21/ES**
z dne 7. marca 2002
o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna
direktiva)
(UL L 108, 24.4.2002, str. 33)

spremenjena z:

		Uradni list		
		št.	stran	datum
► M1	Uredba (ES) št. 717/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2007	L 171	32	29.6.2007
► M2	Uredba (ES) št. 544/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. junija 2009	L 167	12	29.6.2009
► M3	Direktiva 2009/140/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009	L 337	37	18.12.2009

**DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA
2002/21/ES**

z dne 7. marca 2002

o skupnem regulativnem okviru za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (okvirna direktiva)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti in zlasti člena 95 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,

v skladu s postopkom iz člena 251 Pogodbe ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Z zdajšnjim regulativnim okvirom za telekomunikacije so bile ustvarjene razmere za učinkovito konkurenco v telekomunikacijskem sektorju v času prehoda z monopola na popolno konkurenco.
- (2) Dne 10. novembra 1999 je Komisija predložila Evropskemu parlamentu, Svetu, Ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij sporočilo z naslovom „K novemu regulativnemu okviru za elektronsko komunikacijsko infrastrukturo in pripadajoče storitve – poročilo o komunikacijah 1999“. V tem sporočilu je Komisija vnovič pregledala veljavni regulativni okvir za telekomunikacije v skladu s svojo obveznostjo po členu 8 Direktive Sveta 90/387/EGS z dne 28. junija 1990 o vzpostavitvi notranjega trga za telekomunikacijske storitve z uvedbo zagotavljanja odprtosti omrežij ⁽⁴⁾. Komisija je predložila tudi več predlogov politike za novi regulativni okvir za elektronsko komunikacijsko infrastrukturo in pripadajoče storitve, namenjenih javni razpravi.
- (3) Dne 26. aprila 2000 je Komisija predložila Evropskemu parlamentu, Svetu, Ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij sporočilo o rezultatih javne razprave o poročilu o komunikacijah 1999 in o smernicah za novi regulativni okvir. V sporočilu je povzeta javna razprava, določene pa so tudi nekatere ključne smernice za pripravo novega regulativnega okvira za elektronsko komunikacijsko infrastrukturo in pripadajoče storitve.
- (4) Evropski svet je dne 23. in 24. marca 2000 na srečanju v Lizboni opozoril, da preusmeritev k digitalnemu gospodarstvu, ki temelji na znanju, ustvarja možnost za rast, konkurenčnost in odpiranje novih delovnih mest. Poudaril je zlasti, kako pomemben je za evropska podjetja in državljane dostop do cenovno ugodne komunikacijske infrastrukture svetovnih razsežnosti in velike izbire storitev.
- (5) Zbliževanje telekomunikacijskega sektorja, sektorja sredstev javnega obveščanja in sektorja informacijske tehnike in tehnologije pomeni, da je treba vsa prenosna omrežja in storitve vključiti

⁽¹⁾ UL C 365 E, 19.12.2000, str. 198 in UL C 270, 25.9.2001, str. 199.

⁽²⁾ UL C 123, 25.4.2001, str. 56.

⁽³⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 1. marca 2001 (UL C 277, 1.10.2001, str. 91), Skupno stališče Sveta z dne 17. septembra 2001 (UL C 337, 30.11.2001, str. 34) in Sklep Evropskega parlamenta z dne 12. decembra 2001 (še neobjavljen v Uradnem listu). Sklep Sveta z dne 14. februarja 2002.

⁽⁴⁾ UL L 192, 24.7.1990, str. 1. Direktiva, spremenjena z Direktivo 97/51/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 295, 29.10.1997, str. 23).

▼B

v en regulativni okvir. Regulativni okvir sestavljajo ta direktiva in štiri posebne direktive: Direktiva 2002/20/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o avtorizaciji za elektronska komunikacijska omrežja in storitve (Direktiva o avtorizaciji) ⁽¹⁾, Direktiva 2002/19/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o dostopu do elektronskih komunikacijskih omrežij in pripadajočih naprav ter njihovem medsebojnem povezovanju (Direktiva o dostopu) ⁽²⁾, Direktiva 2002/22/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o univerzalni storitvi in pravicah uporabnikov v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami (Direktiva o univerzalni storitvi) ⁽³⁾, Direktiva 97/66/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 1997 o obdelavi osebnih podatkov in varovanju zasebnosti v telekomunikacijskem sektorju ⁽⁴⁾ (v nadaljevanju „posebne direktive“). Zakonsko ureditev za področje prenosa je treba ločiti od zakonske ureditve za področje vsebin. Ta okvir zato ne zajema vsebine storitev, ki se zagotavljajo po elektronskih komunikacijskih omrežjih z uporabo elektronskih komunikacijskih storitev, kot so radiodifuzijske vsebine, finančne storitve in nekatere storitve informacijske družbe, zato ne posega v ukrepe, ki so bili za take storitve sprejeti na ravni Skupnosti ali na nacionalni ravni v skladu z zakonodajo Skupnosti, da bi spodbujali kulturno in jezikovno raznolikost ter zagotovili ohranitev pluralnosti medijev. Vsebina televizijskih programov je zajeta v Direktivi Sveta 89/552/EGS z dne 3. oktobra 1989 o usklajevanju nekaterih določb, predpisanih z zakoni ali drugimi predpisi v državah članicah za izvajanje dejavnosti televizijske radiodifuzije ⁽⁵⁾. Ločitev zakonske ureditve za področje prenosa od zakonske ureditve za področje vsebin ne posega v upoštevanje povezav med njima, zlasti zato, da se zagotovijo pluralnost medijev, kulturna raznolikost in varstvo porabnikov.

- (6) Avdiovizualna politika in zakonska ureditev vsebin se izvajata v prizadevanju za cilje v splošnem interesu, kot so svo boda izražanja, pluralnost medijev, nepristranskost, kulturna in jezikovna raznolikost, socialna vključenost, varstvo porabnikov in varstvo mladoletnikov. V sporočilu Komisije „Načela in smernice za avdiovizualno politiko Skupnosti v digitalni dobi“ in sklepah Sveta z dne 6. junija 2000, v katerih Svet pozdravlja to sporočilo, so določeni ključni ukrepi, ki jih mora sprejeti Skupnost za izvajanje svoje avdiovizualne politike.
- (7) Določbe te direktive in posebnih direktiv ne posegajo v možnost nobene od držav članic, da sprejme potrebne ukrepe, s katerimi zaščitijo svoje temeljne varnostne interese, poskrbi za javni red in javno varnost ter dovoli preiskavo, odkrivanje in pregon kaznivih dejanj, vključno z določitvijo posebnih in sorazmernih obveznosti za izvajalce elektronskih komunikacijskih storitev pri nacionalnih regulativnih organih.
- (8) Ta direktiva ne vključuje opreme, ki spada v področje uporabe Direktive 1999/5/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 1999 o radijski opremi in telekomunikacijski terminalski opremi ter medsebojnem priznavanju njihove skladnosti ⁽⁶⁾, vključuje pa porabniško opremo, ki se uporablja za digitalno televizijo. Pomembno je, da regulativni organi spodbujajo obratovalce omrežij in proizvajalce terminalske opreme k sodelovanju, da bi uporabnikom invalidom olajšali dostop do elektronskih komunikacijskih storitev.

⁽¹⁾ UL L 108, 24.4.2002, str. 21.

⁽²⁾ UL L 108, 24.4.2002, str. 7.

⁽³⁾ UL L 108, 24.4.2002, str. 51.

⁽⁴⁾ UL L 24, 30.1.1998, str. 1.

⁽⁵⁾ UL L 298, 17.10.1989, str. 23. Direktiva, spremenjena z Direktivo 97/36/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 202, 30.7.1997, str. 60).

⁽⁶⁾ UL L 91, 7.4.1999, str. 10.

▼B

- (9) Storitve informacijske družbe so zajete v Direktivi 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja, na notranjem trgu (Direktiva o elektronskem poslovanju) ⁽¹⁾.
- (10) Opredelitev „storitve informacijske družbe“ v členu 1 Direktive 98/34/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. junija 1998, ki določa postopek za zagotavljanje informacij na področju tehničnih standardov in predpisov ter predpisov o storitvah informacijske družbe ⁽²⁾, obsega široko področje gospodarskih dejavnosti, ki potekajo sprotno (on-line). Večina teh dejavnosti ni vključena v področje uporabe te direktive, ker dejavnosti niso v celoti ali pretežno sestavljene iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih. Storitve prenosa govorne telefonije in elektronske pošte so vključene v to direktivo. Eno podjetje, na primer ponudnik internetnih storitev, lahko ponudi elektronsko komunikacijsko storitev, kot je dostop do interneta, in storitve, ki niso zajete v tej direktivi, kot je zagotavljanje internetnih vsebin.
- (11) V skladu z načelom ločevanja regulativnih in obratovalnih funkcij naj države članice zajamčijo neodvisnost nacionalnega regulativnega organa ali organov, da bi zagotovile nepristranskost njihovih sklepov. Ta zahteva po neodvisnosti ne posega v institucionalno avtonomijo in ustavne obveznosti držav članic niti v načelo nevtralnosti v zvezi s predpisi v državah članicah o ureditvi lastninskopravnih razmerij iz člena 295 Pogodbe. Nacionalni regulativni organi naj imajo pri izvajanju svojih nalog na voljo vse potrebne vire glede zaposlovanja, strokovnega znanja in izkušenj ter finančnih sredstev.
- (12) Vsaka stranka, za katero velja sklep nacionalnega regulativnega organa, mora imeti pravico do pritožbe pri organu, neodvisnem od udeleženih strank. Ta organ je lahko sodišče. Poleg tega naj ima vsako podjetje, ki meni, da njegove vloge za odobritev pravic do vgradnje naprav niso bile obravnavane v skladu z načeli iz te direktive, pravico do pritožbe zoper take sklepe. Ta pritožbeni postopek ne posega niti v delitev pristojnosti v okviru pravosodnih sistemov posameznih držav niti v pravice, ki jih imajo pravne ali fizične osebe po notranji zakonodaji.
- (13) Nacionalni regulativni organi morajo pridobiti informacije od udeležencev na trgu, da bi lahko učinkovito izvajali svoje naloge. Take informacije bo morda treba zbirati tudi v imenu Komisije, da bi tako lahko izpolnila svoje obveznosti po zakonodaji Skupnosti. Prošnje za informacije naj bodo sorazmerne in naj ne bodo preveliko breme za podjetja. Informacije, ki jih zbirajo nacionalni regulativni organi, naj bodo dostopne javnosti, razen če so zaupne po notranjih predpisih o javnem dostopu do informacij ter zanje veljata zakonodaja Skupnosti in notranja zakonodaja o poslovni tajnosti.
- (14) Informacije, ki jih nacionalni regulativni organ obravnava kot zaupne v skladu s predpisi Skupnosti in nacionalnimi predpisi o poslovni tajnosti, se lahko s Komisijo in drugimi nacionalnimi regulativnimi organi izmenjajo samo, če je taka izmenjava nujno potrebna za izvajanje določb te direktive ali posebnih direktiv. Izmenjane informacije naj bodo omejene na obseg, ki ustreza namenu take izmenjave in je sorazmeren z njim.
- (15) Pomembno je, da se nacionalni regulativni organi posvetujejo z vsemi zainteresiranimi strankami o predlaganih sklepih in upoštevajo njihova stališča, preden sprejmejo končni sklep. Da bi nacio-

⁽¹⁾ UL L 178, 17.7.2000, str. 1.

⁽²⁾ UL L 204, 21.7.1998, str. 37. Direktiva, spremenjena z Direktivo 98/48/ES (UL L 217, 5.8.1998, str. 18).

▼B

nalni regulativni organi zagotovili, da sklepi na nacionalni ravni ne bodo negativno vplivali na enotni trg ali druge cilje Pogodbe, naj Komisijo in druge nacionalne regulativne organe obvestijo tudi o nekaterih osnutkih sklepov, s čimer jim omogočijo, da izrazijo svoja stališča. Nacionalni regulativni organi naj se posvetujejo z zainteresiranimi strankami o vseh osnutkih ukrepov, ki vplivajo na trgovino med državami članicami. V tej direktivi in v posebnih direktivah so opredeljeni primeri, pri katerih se uporabljajo postopki iz členov 6 in 7. Po posvetovanju z odborom za komunikacije naj bi imela Komisija možnost zahtevati od nacionalnega regulativnega organa, da umakne osnutek ukrepa, če ta zadeva opredelitev ustreznih trgov ali (ne)določitev podjetij z znatno tržno močjo in če bi taki sklepi pomenili oviro za enotni trg ali bili nezdržljivi z zakonodajo Skupnosti in zlasti s političnimi cilji, ki bi jih morali upoštevati nacionalni regulativni organi. Ta postopek ne posega v notifikacijski postopek, predviden v Direktivi 98/34/ES, in posebne pravice Komisije po Pogodbi v zvezi s kršitvami zakonodaje Skupnosti.

- (16) Nacionalni regulativni organi naj ravnajo po usklajenih skupnih ciljnih in načelih za podkrepitev svojih ukrepov in naj pri izvajanju svojih nalog po tem regulativnem okviru te ukrepe po potrebi uskladijo z regulativnimi organi drugih držav članic.
- (17) Dejavnosti nacionalnih regulativnih organov, ustanovljenih po tej direktivi in posebnih direktivah, prispevajo k izpolnjevanju širšega političnega okvira na področju kulture, zaposlovanja, okolja, socialne povezanosti in prostorskega načrtovanja.
- (18) Dolžnost držav članic, da zagotovijo, da nacionalni regulativni organi dosledno upoštevajo zahtevo po tehnološko nevtralni zakonski ureditvi, kar pomeni, da določena tehnologija ni niti predpisana niti njena uporaba nima prednosti pred drugimi tehnologijami, ne izključuje sprejetja sorazmernih ukrepov za pospeševanje nekaterih posebnih storitev, kadar je to upravičeno, na primer digitalne televizije kot sredstva za povečanje učinkovitosti spektra.
- (19) Radijske frekvence so temeljni pogoj za storitve radioelektronskih komunikacij, zato naj jih nacionalni regulativni organi, če se uporabljajo za take storitve, razporedijo in dodelijo po usklajenih skupnih ciljnih in načelih, ki urejajo njihovo delovanje, ter v skladu z objektivnimi, preglednimi in nepristranskimi merili, pri čemer upoštevajo demokratične, socialne, jezikovne in kulturne interese, povezane z uporabo frekvenc. Pomembno je, da razporejanje in dodeljevanje radijskih frekvenc potekata čim bolj učinkovito. Prenos radijskih frekvenc je lahko uspešen način za učinkovitejšo uporabo spektra, dokler je na voljo dovolj ukrepov za zaščito javnega interesa, zlasti pa je treba zagotoviti preglednost in regulativni nadzor takih prenosov. Odločba 676/2002/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 7. marca 2002 o regulativnem okviru za politiko radijskega spektra v Evropski skupnosti (Odločba o radijskem spektru)⁽¹⁾ vzpostavlja okvir za usklajevanje radijskih frekvenc, ukrepi, sprejeti po tej direktivi, pa naj bi olajšali delo v okviru te odločbe.
- (20) Dostop do številskih virov na podlagi preglednih, objektivnih in nepristranskih meril je temeljni pogoj za konkurenco podjetij v elektronskem komunikacijskem sektorju. Vse elemente nacionalnih načrtov številčenja naj upravljajo nacionalni regulativni organi, vključno s točkovnimi kodami, ki se uporabljajo pri omrežnem naslavljanju. Kadar je v Skupnosti potrebna uskladitev številskih virov zaradi podpore razvoja vseevropskih storitev, lahko Komisija v okviru svojih izvršilnih pooblastil sprejme tehnične izvedbene ukrepe. Kadar je to primerno za zagotovitev popolne globalne medobratovalnosti storitev, naj države članice v

⁽¹⁾ UL L 108, 24.4.2002, str. 1.

▼B

skladu s Pogodbo uskladijo svoja nacionalna stališča v mednarodnih organizacijah in forumih, kjer sprejemajo odločitve o številčenju. Določbe te direktive ne uvajajo nikakršnih novih področij odgovornosti za nacionalne regulativne organe v zvezi z dodeljevanjem imen in naslovov na internetu.

- (21) Države članice lahko za dodelitev radijskih frekvenc in tudi številke z izjemno gospodarsko vrednostjo med drugim uporabijo konkurenčne ali primerljive izbirne postopke. Pri upravljanju takih postopkov naj nacionalni regulativni organi upoštevajo določbe člena 8.
- (22) Za odobritev pravic za vgradnjo naprav je treba zagotoviti pravočasne, nepristranske in pregledne postopke, da se zagamčijo pogoji za pošteno in učinkovito konkurenco. Ta direktiva ne posega v nacionalne predpise, ki urejajo razlastitev ali uporabo zemljišč, normalno uresničevanje lastninskih pravic, normalno uporabo javne domene, ali v načelo nevtralnosti v zvezi s predpisi v državah članicah, ki urejajo lastninskopravna razmerja.
- (23) Souporaba naprav je lahko koristna iz urbanističnih, javnozdravstvenih ali okoljskih razlogov in nacionalni regulativni organi naj jo spodbujajo na podlagi prostovoljnih dogovorov. Kadar je podjetjem odvzeta pravica do dostopa do drugih izvedljivih možnosti, utegne biti primerna obvezna souporaba naprav ali zemljišča. Med drugim zajema: fizično kolokacijo ter souporabo vodov, zgradb, drog, anten ali antenskih sistemov. Obvezna souporaba naprav ali zemljišč naj se za podjetja odredi samo po temeljiti javni razpravi.
- (24) Kadar morajo mobilni operaterji souporabljeni stolpe ali drogove iz okoljevarstvenih razlogov, lahko taka predpisana souporaba povzroči zmanjšanje najvišjih prenesenih močnostnih nivojev, ki jih sme vsak operater uporabljati zaradi javnega zdravja, to pa spet utegne zahtevati, da operaterji postavijo več oddajnih postaj, in tako zagotovijo pokritost vse države.
- (25) V posebnih okoliščinah se zahtevajo *ex ante* obveznosti, da se zagotovi razvoj konkurenčnega trga. Opredelitev pomembne tržne moči iz Direktive 97/33/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 1997 o medomrežnem povezovanju v telekomunikacijah glede zagotavljanja univerzalne storitve in medobratovalnosti z uporabo načel zagotavljanja odprtosti omrežij (ONP) ⁽¹⁾ se je pokazala za učinkovito v začetnih fazah odpiranja trga kot merilo za *ex ante* obveznosti, vendar jo je zdaj treba prilagoditi kompleksnejšim in bolj dinamičnim trgov. Zato je opredelitev, ki se uporablja v tej direktivi, enaka pojmu prevladujočega položaja, kot je opredeljen v sodni praksi Sodišča Evropskih skupnosti in Prvostopenjskega sodišča Evropskih skupnosti.
- (26) Dve podjetji se lahko štejeta ali več podjetij se lahko šteje za podjetja, ki skupaj uživajo prevladujoči položaj ne samo, kadar med njimi obstajajo strukturne ali druge povezave, temveč tudi, kadar struktura zadevnega trga prispeva k usklajenim učinkom, kar pomeni, da spodbuja vzporedno ali usklajeno protikonkurenčno obnašanje na trgu.
- (27) Bistveno je, da se *ex ante* regulativne obveznosti naložijo samo, če ni učinkovite konkurence, to pomeni na trgih, kjer je eno ali več podjetij s pomembno tržno močjo, pravna sredstva nacionalne zakonodaje in zakonodaje Skupnosti na področju konkurence pa ne zadostujejo za reševanje težave. Zato je nujno, da Komisija pripravi smernice na ravni Skupnosti v skladu z načeli konkurenčnega prava, ki jih bodo morali upoštevati nacionalni regulativni organi pri ocenjevanju učinkovitosti konkurence na danem trgu in pri ocenjevanju pomembne tržne moči. Nacionalni regu-

⁽¹⁾ UL L 199, 16.7.1997, str. 32. Direktiva, spremenjena z Direktivo 98/61/ES (UL L 268, 3.10.1998, str. 37).

▼B

lativni organi naj analizirajo, ali na posameznem trgu proizvodov ali storitev na nekem geografskem območju vlada učinkovita konkurenca, pri čemer lahko to območje zajema celotno ozemlje zadevne države članice ali del njenega ozemlja ali dele sosednjih ozemelj držav članic, ki se obravnavajo kot celota. Analiza učinkovite konkurence naj vključuje to, ali je trg potencialno konkurenčen, in s tem tudi, ali je pomanjkanje učinkovite konkurence trajno. V teh smernicah je treba obravnavati tudi vprašanje o trgih, ki na novo nastajajo in na katerih bi utegnil vodilni na trgu dejansko imeti znatni tržni delež, vendar naj se mu ne bi naložile neprimerne obveznosti. Komisija naj smernice redno pregleduje, s čimer zagotovi njihovo dolgoročno ustreznost hitro razvijajočemu se trgu. Nacionalni regulativni organi bodo morali med seboj sodelovati, kadar se zadevni trg obravnava kot nadnacionalni trg.

- (28) Nacionalni regulativni organi naj pri ugotavljanju, ali ima podjetje pomembno tržno moč na specifičnem trgu, ravnajo v skladu z zakonodajo Skupnosti in dosledno upoštevajo smernice Komisije.
- (29) Skupnost in države članice so prevzele obveznosti v zvezi s standardi ter regulativnim okvirom telekomunikacijskih omrežij in storitev v Svetovni trgovinski organizaciji.
- (30) Standardizacija naj ostane predvsem tržno usmerjen proces. Vendar se lahko vseeno pojavijo razmere, v katerih je primerno zahtevati skladnost s posebnimi standardi na ravni Skupnosti, da bi se zagotovila medobratovalnost na enotnem trgu. Na nacionalni ravni morajo države članice upoštevati določbe Direktive 98/34/ES. V Direktivi 95/47/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o uporabi standardov za prenos televizijskih signalov ⁽¹⁾ nista bila predpisana niti poseben digitalni televizijski prenosni sistem niti posebna zahteva glede storitev. Udeleženci na evropskem trgu so s Skupino za digitalno video radiodifuzijo razvili družino televizijskih prenosnih sistemov, ki jih je standardiziral Evropski inštitut za telekomunikacijske standarde (ETSI) in so postali priporočila Mednarodne telekomunikacijske zveze. Pred sprejetjem odločitve o obvezni uporabi takih standardov je potrebna obsežna javna razprava. Postopki standardizacije po tej direktivi ne posegajo v določbe Direktive 1999/5/ES, Direktive Sveta 73/23/EGS z dne 19. februarja 1973 o usklajevanju zakonov držav članic glede električne opreme, namenjene uporabi znotraj določenih napetostnih mej ⁽²⁾, in Direktive Sveta 89/336/EGS z dne 3. maja 1989 o približevanju zakonodaje držav članic v zvezi z elektromagnetno združljivostjo ⁽³⁾.
- (31) Spodbujati je treba medobratovalnost digitalnih interaktivnih televizijskih storitev in zmogljivejše digitalne televizijske opreme na ravni porabnikov, da bi bili zagotovljeni prost pretok informacij, pluralnost medijev in kulturna raznolikost. Zaželeno je, da bi porabniki lahko sprejemali vse digitalne interaktivne televizijske storitve, ne glede na način prenosa, pri čemer bi se upoštevali tehnološka nevtralnost, prihodnji tehnološki napredek, potreba po spodbujanju uveljavitve digitalne televizije ter konkurenčne razmere na trgih za digitalne televizijske storitve. Operaterji digitalne interaktivne televizijske platforme naj si prizadevajo za izvedbo odprtega vmesnika aplikacijskih programov (API), usklajenega s standardi ali specifikacijami, ki jih je sprejela ena od evropskih organizacij za standarde. Prehod z obstoječih vmesnikov aplikacijskih programov na nove odprte vmesnike aplikacijskih programov je treba spodbujati in organizirati, na primer z memorandumimi o soglasju med vsemi zadevnimi udeleženci na

⁽¹⁾ UL L 281, 23.11.1995, str. 51.

⁽²⁾ UL L 77, 26.3.1993, str. 29.

⁽³⁾ UL L 139, 23.5.1989, str. 19.

▼B

trgu. Odprti vmesniki aplikacijskih programov omogočajo medobratovalnost, to je prenosljivost interaktivnih vsebin med mehanizmi prenosa, in popolno funkcionalnost teh vsebin pri zmogljivejši digitalni televizijski opremi. Vendar je treba upoštevati potrebo po brezhibnem delovanju sprejemne opreme in po zavarovanju te opreme pred zlonamernimi napadi, na primer pred virusi.

- (32) Pri sporih med podjetji v eni državi članici na področju, ki ga zajemajo ta direktiva ali posebne direktive, na primer glede obveznosti za dostop in medomrežno povezovanje ali glede sredstev za prenos seznamov naročnikov, naj ima oškodovana stranka, ki se je pogajala v dobri veri, vendar ji ni uspelo doseči soglasja, možnost pozvati nacionalni regulativni organ, naj reši spor. Nacionalni regulativni organi bi morali biti zmožni določiti rešitev za stranke. Če nacionalni regulativni organ posreduje pri reševanju spora med podjetji, ki ponujajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve v državi članici, naj poskuša zagotoviti skladnost z obveznostmi, ki izhajajo iz te direktive ali posebnih direktiv.
- (33) Poleg pravice do pritožbe, ki jo daje notranja zakonodaja ali zakonodaja Skupnosti, je za rešitev čezmejnih sporov, ki ne sodijo v pristojnost samo enega nacionalnega regulativnega organa, potreben preprost postopek, ki se sproži na zahtevo kate-rekoli stranke v sporu.
- (34) „Odbor ONP“, določen s členom 9 Direktive 90/387/EGS, in odbor za dovoljenja (licence), določen s členom 14 Direktive 97/13/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 10. aprila 1997 o skupnem okviru za splošne avtorizacije in posamična dovoljenja na področju telekomunikacijskih storitev⁽¹⁾, naj zamenja en sam odbor.
- (35) Nacionalni regulativni organi in nacionalni organi za konkurenco naj si med seboj izmenjajo informacije, potrebne za uporabo določb te direktive in posebnih direktiv, da bi lahko polno sodelovali. Pri izmenjavi informacij naj organ, ki informacije prejme, zagotovi enako raven zaupnosti kot organ, ki je informacije izdal.
- (36) Komisija je sporočila, da namerava ustanoviti skupino evropskih regulatorjev za elektronska komunikacijska omrežja in storitve, ki bi bila primeren mehanizem za spodbujanje sodelovanja in usklajevanja nacionalnih regulativnih organov, s čimer bi se pospešil razvoj notranjega trga za elektronska komunikacijska omrežja in storitve ter poskušala doseči dosledna uporaba določb iz te direktive in posebnih direktiv v vseh državah članicah, zlasti na področjih, na katerih daje notranja zakonodaja, s katero se izvaja zakonodaja Skupnosti, nacionalnim regulativnim organom precej neomejena pooblastila pri uporabi ustreznih določb.
- (37) Od nacionalnih regulativnih organov je treba zahtevati, naj sodelujejo med seboj in s Komisijo na pregleden način, da bi v vseh državah članicah zagotovili dosledno uporabo določb te direktive in posebnih direktiv. To sodelovanje bi lahko med drugim potekalo v odboru za komunikacije ali v skupini, ki jo sestavljajo evropski regulatorji. Države članice naj odločijo, kateri organi so nacionalni regulativni organi za namen te direktive in posebnih direktiv.
- (38) Ukrepi, ki bi lahko negativno vplivali na trgovino med državami članicami, so ukrepi, ki lahko neposredno ali posredno, dejansko ali potencialno vplivajo na strukturo trgovanja med državami članicami na način, ki utegne ustvariti oviro za enotni trg. Vsebujejo ukrepe, ki znatno vplivajo na operaterje ali uporabnike v drugih državah članicah, med drugim so to: ukrepi, ki vplivajo na cene za uporabnike v drugih državah članicah, ukrepi, ki

⁽¹⁾ UL L 117, 7.5.1997, str. 15.

▼B

zmanjšajo možnost podjetja s sedežem v drugi državi članici, da ponudi elektronsko komunikacijsko storitev, zlasti pa ukrepi, ki zmanjšajo možnost ponudbe storitev na nadnacionalni podlagi, in ukrepi, ki vplivajo na strukturo trga ali dostop do njega, kar ima negativne posledice za podjetja v drugih državah članicah.

- (39) Določbe te direktive je treba občasno pregledati, zlasti da se ugotovi, ali jih je treba spremeniti glede na spreminjajoče se tehnološke ali tržne razmere.
- (40) Ukrepe, potrebne za izvajanje te direktive, je treba sprejeti skladno s sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil ⁽¹⁾.
- (41) Ker države članice ne morejo v celoti doseči ciljev predlaganih ukrepov, in sicer vzpostavitve usklajenega okvira za urejanje elektronskih komunikacijskih storitev, elektronskih komunikacijskih omrežij, pripadajočih naprav in pripadajočih storitev, in se zato ti cilji zaradi obsega in učinkov ukrepov lažje dosežejo na ravni Skupnosti, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti iz tega člena ta direktiva ne presega okvira, ki je potreben za dosego teh ciljev.
- (42) Nekatere direktive in odločbe s tega področja je treba razveljaviti.
- (43) Komisija naj spremlja prehod z obstoječega okvira na novi okvir in lahko v primernem času predlaga zlasti razveljavitev Uredbe (ES) št. 2887/2000 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. decembra 2000 o razvezanem dostopu do krajevne zanke ⁽²⁾ –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

PODROČJE UPORABE, CILJI IN OPREDELITVE

*Člen 1***Področje uporabe in cilji****▼M3**

1. Ta direktiva vzpostavlja usklajeni okvir za zakonsko urejanje elektronskih komunikacijskih storitev, elektronskih komunikacijskih omrežij, pripadajočih naprav in storitev ter nekaterih vidikov terminalske opreme za poenostavitev dostopa za uporabnike invalide. Določa naloge nacionalnih regulativnih organov in tudi vrsto postopkov za zagotovitev usklajene uporabe regulativnega okvira v celotni Skupnosti.

▼B

2. Ta direktiva in posebne direktive ne posegajo v obveznosti, določene z notranjo zakonodajo, ki je usklajena z zakonodajo Skupnosti, ali z zakonodajo Skupnosti v zvezi s storitvami, opravljenimi z uporabo elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev.

3. Ta direktiva in posebne direktive ne posegajo v ukrepe, sprejete na ravni Skupnosti ali nacionalni ravni v skladu z zakonodajo Skupnosti za izpolnitev ciljev, ki so v splošnem interesu, zlasti v zvezi z urejanjem vsebin in avdiovizualne politike.

▼M3

3a. Ukrepi, ki jih države članice sprejmejo glede dostopa do in uporabe storitev in aplikacij prek elektronskih komunikacijskih omrežij s strani končnih uporabnikov, spoštujejo temeljne pravice in svoboščine

⁽¹⁾ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

⁽²⁾ UL L 336, 30.12.2000, str. 4.

▼M3

fizičnih oseb, zagotovljene z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter s splošnimi načeli prava Skupnosti.

Kateri koli izmed teh ukrepov glede dostopa do ali uporabe do storitev in aplikacij prek elektronskih komunikacijskih omrežij s strani končnih uporabnikov, ki bi lahko omejile te temeljne pravice ali svoboščine, se lahko naložijo le, če so ustrezni, sorazmerni in potrebni v demokratični družbi, za njihovo izvajanje pa veljajo ustrezni postopkovni zaščitni ukrepi v skladu z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin ter v skladu s splošnimi načeli prava Skupnosti, vključno z učinkovitim sodnim varstvom in predpisanim postopkom. Skladno s tem se ti ukrepi lahko sprejmejo le ob ustreznem spoštovanju načela domneve nedolžnosti in pravice do zasebnosti. Zagotovi se predhoden, pošten in nepristranski postopek, vključno s pravico do zaslišanja zadevne osebe ali zadevnih oseb, ob upoštevanju potrebe po ustreznih pogojih in postopkovnih ureditvah v ustrezno utemeljenih nujnih primerih skladno z Evropsko konvencijo o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Zagotovi se pravica do učinkovitega in pravočasnega sodnega nadzora.

▼B

4. Ta direktiva in posebne direktive ne posegajo v določbe Direktive 1999/5/ES.

▼M2

5. Ta direktiva in posebne direktive ne posegajo v posebne ukrepe, sprejete za regulacijo mednarodnega gostovanja v javnih mobilnih komunikacijskih omrežjih v Skupnosti.

▼B*Člen 2***Opredelitve**

Za namene te direktive:

▼M3

- (a) „elektronsko komunikacijsko omrežje“ pomeni prenosne sisteme in, kjer je primerno, komutacijsko ali usmerjalno opremo ter druge vire, vključno z omrežnimi elementi, ki niso aktivni, ki omogočajo prenos signalov po žicah, z radijskimi valovi, z optičnimi ali drugimi elektromagnetnimi sredstvi, vključno s satelitskimi omrežji, fiksnimi (vodovno in paketno komutiranimi, vključno z internetom) in mobilnimi prizemnimi omrežji, električnimi kablenskimi sistemi, če se uporabljajo za prenos signalov, omrežji, ki se uporabljajo za radijsko in televizijsko radiodifuzijo, ter z omrežji kablenske televizije, ne glede na vrsto prenesenih informacij;
- (b) „nacionalni trgi“ pomenijo trge, ki so opredeljeni v skladu s členom 15(4) in pokrivajo Skupnost ali njen znatni del v več kot eni državi članici;

▼B

- (c) „elektronska komunikacijska storitev“ pomeni storitev, ki se navadno opravlja za plačilo in je v celoti ali pretežno sestavljena iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih ter vključuje telekomunikacijske storitve in storitve prenosa po omrežjih, ki se uporabljajo za radiodifuzijo, izključuje pa storitve, s katerimi se zagotavljajo vsebine ali izvaja redakcijski nadzor nad vsebinami, ki se pošiljajo po elektronskih komunikacijskih omrežjih in z elektronskimi komunikacijskimi storitvami; ne vključuje storitev informacijske družbe, opredeljenih v členu 1 Direktive 98/34/ES, ki niso v celoti ali pretežno sestavljene iz prenosa signalov po elektronskih komunikacijskih omrežjih;

▼ M3

- (d) „javno komunikacijsko omrežje“ pomeni elektronsko komunikacijsko omrežje, ki se v celoti ali pretežno uporablja za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, dostopnih javnosti, ki podpirajo prenos informacij med omrežnimi priključnimi točkami;
- (da) „omrežna priključna točka“ (NTP) pomeni fizično točko, na kateri ima naročnik dostop do javnega komunikacijskega omrežja; kadar omrežja vključujejo komutacijo ali usmerjanje, se omrežna priključna točka določi s posebnim omrežnim naslovom, ki je lahko povezan s številko ali imenom naročnika;
- (e) „pripadajoče naprave“ pomenijo tiste pripadajoče storitve, fizično infrastrukturo in druge naprave oziroma elemente, povezane z elektronskim komunikacijskim omrežjem in/ali elektronsko komunikacijsko storitvijo, ki omogočajo in/ali podpirajo zagotavljanje storitev po tem omrežju in/ali s to storitvijo ali pa imajo možnosti za to in med drugim vključujejo zgradbe, vhode v zgradbe in napeljavo v njih, antene, stolpe in druge podporne konstrukcije, cevne vode, kanale, drogove, vstopne jaške in priključne omarice;
- (ea) „pripadajoče storitve“ pomenijo storitve, povezane z elektronskim komunikacijskim omrežjem in/ali elektronsko komunikacijsko storitvijo, ki omogočajo in/ali podpirajo zagotavljanje storitev po tem omrežju in/ali s to storitvijo ali pa imajo možnosti za to in med drugim vključujejo sisteme za pretvorbo številok ali sisteme, ki zagotavljajo enakovredno delovanje, sisteme s pogojnim dostopom in elektronske programske vodnike ter druge storitve, kot so storitve za ugotavljanje identitete, lokacije in prisotnosti;

▼ B

- (f) „sistem s pogojnim dostopom“ pomeni vsak tehnični ukrep in/ali ureditev, pri katerem je dostop do zaščitene radijske ali televizijske radiodifuzijske storitve v nekodirani obliki pogojen z naročnino ali drugo obliko predhodne individualne avtorizacije;
- (g) „nacionalni regulativni organ“ pomeni organ ali organe, ki jih država članica zadolži za opravljanje katerekoli regulativne naloge, dodeljene v tej direktivi in v posebnih direktivah;
- (h) „uporabnik“ pomeni pravno ali fizično osebo, ki uporablja ali zaprosi za elektronsko komunikacijsko storitev, dostopno javnosti;
- (i) „porabnik“ pomeni vsako fizično osebo, ki uporablja ali zaprosi za elektronsko komunikacijsko storitev, dostopno javnosti, za namene, ki ne sodijo v njeno dejavnost, poslovanje ali stroko;
- (j) „univerzalna storitev“ pomeni minimalni nabor storitev določene kakovosti, opredeljen v Direktivi 2002/22/ES (Direktiva o univerzalni storitvi), ki je dostopen vsem uporabnikom ne glede na njihovo zemljepisno lego in, z vidika specifičnih nacionalnih pogojev, po dostopni ceni;
- (k) „naročnik“ pomeni vsako fizično ali pravno osebo, ki je z izvajalcem javnosti dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev sklenila pogodbo za zagotavljanje takih storitev;

▼ M3

- (l) „posebne direktive“ pomenijo Direktivo 2002/20/ES (Direktiva o odobritvi), Direktivo 2002/19/ES (Direktiva o dostopu), Direktivo 2002/22/ES (Direktiva o univerzalni storitvi) in Direktivo 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ UL L 201, 31.7.2002, str. 37.

▼B

- (m) „zagotovitev elektronskega komunikacijskega omrežja“ pomeni vzpostavitev, obratovanje, upravljanje ali zagotavljanje dostopnosti takega omrežja;
- (n) „končni uporabnik“ pomeni uporabnika, ki ne zagotavlja javnih komunikacijskih omrežij ali javnosti dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev;
- (o) „zmogljivejša digitalna televizijska oprema“ pomeni bokse, ki se lahko postavijo na televizijske sprejemnike in priključijo nanje, ali integrirane digitalne televizijske sprejemnike, ki lahko sprejemajo digitalne interaktivne televizijske storitve;
- (p) „vmesnik aplikacijskega programa (API)“ pomeni programske vmesnike med aplikacijami, ki jih zagotavljajo radiodifuzijske hiše ali izvajalci storitev, in viri v zmogljivejši digitalni televizijski opremi za digitalne televizijske in radijske storitve;

▼M3

- (q) „razporeditev spektra“ pomeni določitev danega frekvenčnega pasu eni ali več vrstam radiokomunikacijskih storitev, kjer je to primerno, pod določenimi pogoji;
- (r) „škodljivo motenje“ pomeni motenje, ki ogroža delovanje radionavigacijske storitve ali drugih varnostnih storitev ali kako drugače resno ogroža, ovira ali ponavljajoče prekinja radiokomunikacijsko storitev, ki deluje v skladu z veljavnimi mednarodnimi predpisi, predpisi Skupnosti ali nacionalnimi predpisi;
- (s) „klic“ pomeni zvezo, vzpostavljeno s pomočjo javno razpoložljive elektronske komunikacijske storitve, ki omogoča dvosmerno govorno komunikacijo.

▼B

POGLAVJE II

NACIONALNI REGULATIVNI ORGANI

*Člen 3***Nacionalni regulativni organi**

1. Države članice poskrbijo, da vsako nalogo, dodeljeno nacionalnim regulativnim organom s to direktivo ali posebnimi direktivami, prevzame pristojni organ.

2. Države članice zajamčijo neodvisnost nacionalnih regulativnih organov tako, da zagotovijo njihovo pravno ločenost in funkcijsko neodvisnost od vseh organizacij, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja, opremo ali storitve. Države članice, ki ohranijo lastništvo ali nadzor nad podjetji, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in/ali storitve, zagotovijo dejansko strukturno ločitev regulativne funkcije od dejavnosti, povezanih z lastništvom ali nadzorom.

▼M3

3. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi izvajajo svoje pristojnosti neodvisno, pregledno in pravočasno. Države članice zagotovijo, da imajo nacionalni regulativni organi ustrezne finančne in človeške vire za opravljanje dodeljenih nalog.

3a. Brez poseganja v določbe odstavkov 4 in 5 nacionalni regulativni organi, ki so v skladu s členom 20 ali 21 te direktive pristojni za ex ante urejanje trga ali reševanje sporov med podjetji, delujejo neodvisno in ne prosijo nobenega drugega organa za navodila v zvezi z opravljanjem nalog, ki so jim bile dodeljene po nacionalni zakonodaji, s katero se izvaja zakonodaja Skupnosti, oziroma tovrstnih navodil ne sprejemajo. Te organe je mogoče nadzirati v skladu z nacionalnim ustavnim pravom. Samo pritožbeni organi, ustanovljeni v skladu s členom 4, so pristojni, da odložijo izvršitev ali razveljavijo odločitev nacionalnih

▼M3

regulativnih organov. Države članice zagotovijo, da se lahko vodja nacionalnega regulativnega organa ali, kjer je to ustrezno, člani kolektivnega organa, ki v okviru nacionalnega regulativnega organa iz prvega pododstavka opravljajo funkcijo vodje ali njihovi namestniki razrešijo samo, če ne izpolnjuje/izpolnjujejo več pogojev, potrebnih za opravljanje njegovih/njihovih dolžnosti, ki so vnaprej določene v skladu z nacionalno zakonodajo. Sklep o razrešitvi vodje nacionalnega regulativnega organa ali, kjer to ustrezno, članov kolektivnega organa, ki opravljajo njegovo funkcijo, se ob razrešitvi objavi. Razrešeni vodja nacionalnega regulativnega organa ali, kjer to ustrezno, člani kolektivnega organa, ki opravljajo njegovo funkcijo, prejme/prejmejo utemeljitev razlogov za razrešitev in ima/imajo pravico zahtevati objavo utemeljitve, če do tega sicer ne bi prišlo, in ta se v takem primeru tudi objavi.

Države članice zagotovijo, da imajo nacionalni regulativni organi iz prvega pododstavka ločene letne proračune. Proračuni se objavijo. Države članice zagotovijo tudi, da imajo nacionalni regulativni organi ustrezne finančne in človeške vire zato, da dejavno sodelujejo in prispevajo pri Organu evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) ⁽¹⁾.

3b. Države članice zagotovijo, da ustrezni nacionalni regulativni organi dejavno podpirajo cilje BEREC pri spodbujanju boljšega regulativnega usklajevanja in večje skladnosti.

3c. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi ob sprejemanju odločitev o svojih nacionalnih trgih v največji možni meri upoštevajo mnenja in skupna stališča BEREC.

▼B

4. Države članice objavijo naloge, ki jih morajo opraviti nacionalni regulativni organi, v preprosto dostopni obliki, zlasti kadar so te naloge dodeljene več kot enemu organu. Države članice pri zadevah v skupnem interesu zagotovijo, kadar je to primerno, posvetovanje in sodelovanje med temi organi ter med temi organi in nacionalnimi organi, pooblaščenimi za izvajanje konkurenčnega prava, in nacionalnimi organi, pooblaščenimi za izvajanje prava varstva potrošnikov. Kadar je več kot en organ pristojen za reševanje takih zadev, države članice zagotovijo objavo zadevnih nalog vsakega organa v preprosto dostopni obliki.

5. Nacionalni regulativni organi in nacionalni organi za konkurenco si izmenjujejo informacije, ki so potrebne za uporabo določb te direktive in posebnih direktiv. Pri izmenjavi informacij organ, ki informacije prejme, zagotovi enako raven zaupnosti kot organ, ki je informacije izdal.

6. Države članice uradno obvestijo Komisijo o vseh nalogah, dodeljenih nacionalnim regulativnim organom po tej direktivi in posebnih direktivah, ter o njihovih nalogah.

*Člen 4***Pravica do pritožbe****▼M3**

1. Države članice zagotovijo, da so na nacionalni ravni na voljo učinkoviti mehanizmi, po katerih ima vsak uporabnik ali podjetje, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja in/ali storitve ter je prizadet z odločbo nacionalnega regulativnega organa, pravico do pritožbe zoper odločbo pri pritožbenem organu, ki je neodvisen od udeleženih strank. Ta organ, ki je lahko sodišče, mora imeti ustrezno strokovno znanje in izkušnje, da lahko učinkovito izpolni svoje naloge.

⁽¹⁾ Uredba (ES) št. 1211/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o ustanovitvi Organa evropskih regulatorjev za elektronske komunikacije (BEREC) in Urada.

▼M3

Države članice zagotovijo, da se vsebina same zadeve primerno upošteva in da je na voljo učinkovit pritožbeni mehanizem.

Odločba nacionalnega regulativnega organa velja, dokler ni znan rezultat pritožbe, razen če so v skladu z nacionalno zakonodajo sprejeti začasni ukrepi.

▼B

2. Kadar pritožbeni organ iz odstavka 1 nima sodnega značaja, se razlogi za njegovo odločitev vedno obrazložijo v pisni obliki. Poleg tega njegovo odločitev v takem primeru preveri sodišče v smislu člena 234 Pogodbe.

▼M3

3. Države članice zbirajo informacije o splošnem predmetu pritožb, številu pritožb, trajanju pritožbenih postopkov in o številu odločitev o začnih ukrepih, ki so jih sprejele države članice, in o razlogih za take odločitve. Države članice te informacije posredujejo na utemeljeno zahtevo Komisiji in BERECu.

▼B*Člen 5***Zagotavljanje informacij****▼M3**

1. Države članice zagotovijo, da podjetja, ki ponujajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve, dajo na voljo vse informacije, vključno s finančnimi podatki, ki jih potrebujejo nacionalni regulativni organi za zagotovitev skladnosti z določbami te direktive in posebnih direktiv ali z odločbami, sprejetimi na podlagi teh direktiv. Predvsem imajo nacionalni regulativni organi pristojnost, da od teh podjetij zahtevajo, da predložijo informacije o prihodnjem razvoju omrežja ali storitev, ki bi lahko vplival na veleprodajne storitve, ki jih dajo na voljo konkurentom. Od podjetij s pomembno tržno močjo na veleprodajnih trgih se lahko zahteva tudi, da predložijo računovodske podatke o maloprodajnih trgih, ki so povezani s temi veleprodajnimi trgi.

Podjetja predložijo take informacije na zahtevo nemudoma ter v časovnih presledkih in v podrobnosti, kot jih zahteva nacionalni regulativni organ. Informacije, ki jih zahteva nacionalni regulativni organ, morajo biti sorazmerne z opravljanjem te naloge. Nacionalni regulativni organ navede razloge, ki utemeljujejo njegovo zahtevo po informacijah in informacije obravnava v skladu z odstavkom 3.

▼B

2. Države članice poskrbijo, da nacionalni regulativni organi Komisiji na obrazloženo zahtevo predložijo informacije, ki jih Komisija potrebuje za izvajanje svojih nalog po Pogodbi. Informacije, ki jih zahteva Komisija, morajo biti sorazmerne z izvajanjem teh nalog. Kadar se predložene informacije nanašajo na informacije, ki so jih pred tem zagotovila podjetja na zahtevo nacionalnega regulativnega organa, je treba ta podjetja o tem obvestiti. Komisija da posredovane informacije na voljo drugemu organu v drugi državi članici, če je to potrebno in če organ, ki informacije zagotavlja, izrecno ne zahteva nasprotno.

Države članice ob upoštevanju zahtev iz odstavka 3 zagotovijo, da se lahko informacije, predložene enemu nacionalnemu regulativnemu organu, dajo na voljo drugemu organu v isti ali drugi državi članici na obrazloženo zahtevo, da lahko oba organa po potrebi izpolnita svoje odgovornosti po zakonodaji Skupnosti.

3. Kadar nacionalni regulativni organ v skladu s predpisi Skupnosti in nacionalnimi predpisi o poslovni tajnosti meni, da so informacije zaupne, Komisija in zadevni nacionalni regulativni organi zagotovijo tako zaupnost.

4. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi objavijo informacije, ki bi prispevale k odprtemu in konkurenčnemu trgu, v

▼B

skladu z nacionalnimi predpisi o javnem dostopu do informacij ter ob upoštevanju predpisov Skupnosti in nacionalnih predpisov o poslovni tajnosti.

5. Nacionalni regulativni organi objavijo pogoje javnega dostopa do informacij iz odstavka 4, vključno s postopki za pridobitev takega dostopa.

▼M3*Člen 6***Mehanizem za posvetovanja in preglednost**

Razen v primerih iz členov 7(9), 20 ali 21, države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi, kadar nameravajo sprejeti ukrepe v skladu s to direktivo ali posebnimi direktivami ali kadar nameravajo zagotoviti omejitve v skladu s členom 9(3) in (4) in ki imajo znaten vpliv na upoštevni trg, dajo zainteresiranim strankam možnost, da v primernem roku izrazijo svoje stališče o osnutku ukrepov.

Nacionalni regulativni organi objavijo svoje nacionalne posvetovalne postopke.

Države članice zagotovijo ureditev skupnega informativnega mesta, na katerem so dostopne vse tekoče razprave.

Nacionalni regulativni organ omogoči, da so rezultati posvetovalnega postopka dostopni javnosti, razen kadar veljajo informacije za zaupne v skladu z zakonodajo Skupnosti in nacionalno zakonodajo o poslovni tajnosti.

*Člen 7***Konsolidacija notranjega trga za elektronske komunikacije**

1. Nacionalni regulativni organi pri izvajanju svojih nalog v skladu s to direktivo in posebnimi direktivami v največji možni meri upoštevajo cilje iz člena 8, vključno kolikor ti zadevajo delovanje notranjega trga.

2. Nacionalni regulativni organi prispevajo k razvoju notranjega trga tako, da med seboj in s Komisijo in BERECom vsakič sodelujejo na pregleden način, da bi v vseh državah članicah zagotovili skladno uporabo določb te direktive in posebnih direktiv. V ta namen sodelujejo zlasti s Komisijo in BERECom pri določanju najprimernejših vrst instrumentov in sredstev za reševanje posebnih razmer na trgu.

3. Če namerava nacionalni regulativni organ – razen če je v priporočilih in/ali smernicah, sprejetih v skladu s členom 7b, določeno drugače – po zaključku posvetovanj iz člena 6 sprejeti ukrep, ki:

- (a) sodi v področje uporabe člena 15 ali 16 te direktive ali člena 5 ali 8 Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu) in
- (b) bi vplival na trgovino med državami članicami,

zagotovi, da so osnutek ukrepa in razlogi, na katerih ta ukrep temelji, dostopni Komisiji, BERECu in nacionalnim regulativnim organom v drugih državah članicah istočasno, v skladu s členom 5(3) in o tem obvesti Komisijo, BEREC in druge nacionalne regulativne organe. Nacionalni regulativni organi, BEREC in Komisija lahko zadevnemu nacionalnemu regulativnemu organu predložijo pripombe samo v roku enega meseca. Enomesečnega roka ni mogoče podaljšati.

4. Če je predvideni ukrep iz odstavka 3 namenjen:

- (a) opredelitvi upoštevnega trga, ki se razlikuje od trgov, opredeljenih v priporočilu v skladu s členom 15(1), ali

▼M3

(b) odločitvi, ali naj se določi podjetje, ki bi imelo bodisi samo ali skupaj z drugimi pomembno tržno moč po členu 16(3), (4) ali (5),

in bi negativno vplival na trgovino med državami članicami ter Komisija sporoči nacionalnemu regulativnemu organu, da meni, da bi osnutek ukrepa ustvaril oviro za enotni trg, ali če resno dvomi o njegovi združljivosti z zakonodajo Skupnosti in zlasti s cilji iz člena 8, se osnutek ukrepa v naslednjih dveh mesecih ne sprejme. Tega roka ni mogoče podaljšati. V tem primeru Komisija obvesti ostale nacionalne regulativne organe o svojih pridržkih.

5. V roku dveh mesecev iz odstavka 4 lahko Komisija:

(a) sprejme odločitev, s katero od zadevnega nacionalnega regulativnega organa zahteva, da osnutek ukrepa umakne, in/ali

(b) sprejme odločitev, s katero umakne pridržke v zvezi z osnutkom ukrepa iz odstavka 4.

Komisija pred sprejemom odločitve v največji možni meri upošteva mnenje BEREC. Odločitvi je priložena podrobna in objektivna analiza o tem, zakaj Komisija meni, da osnutek ukrepa ne bi smel biti sprejet, istočasno pa se predložijo konkretni predlogi za spremembo osnutka ukrepa.

6. Kadar Komisija sprejme odločitev v skladu z odstavkom 5, na podlagi katere mora nacionalni regulativni organ umakniti osnutek ukrepa, nacionalni regulativni organ osnutek ukrepa spremeni ali umakne v šestih mesecih po izdaji odločitve Komisije. Če je osnutek ukrepa spremenjen, začne nacionalni regulativni organ v skladu s postopki iz člena 6 javno posvetovanje in Komisijo v skladu z določbami odstavka 3 ponovno uradno obvesti o osnutku ukrepa.

7. Zadevni nacionalni regulativni organ v največji možni meri upošteva pripombe drugih nacionalnih regulativnih organov, BEREC in Komisije ter lahko, razen v primerih iz odstavkov 4 in 5(a), sprejme na podlagi pripomb pripravljen osnutek ukrepa in ga, če ga sprejme, sporoči Komisiji.

8. Nacionalni regulativni organ Komisiji in BERECu sporoči vse sprejete končne ukrepe, ki spadajo pod pogoje iz člena 7(3)(a) in (b).

9. Če nacionalni regulativni organ v izjemnih okoliščinah meni, da je nujno treba ukrepati z odstopanjem od postopka iz odstavkov 3 in 4, lahko nemudoma sprejme sorazmerne in prehodne ukrepe, da bi zagotovil konkurenco in zaščitil interese uporabnikov. Komisiji, drugemu nacionalnemu regulativnemu organu in BERECu nemudoma sporoči te ukrepe s popolno navedbo razlogov. Za odločitev nacionalnega regulativnega organa o tem, da bi taki ukrepi postali stalni ali da bi se podaljšal čas njihove uporabe, veljajo določbe odstavkov 3 in 4;

Člen 7a

Postopek za dosledno uporabo sredstev

1. Kadar je cilj nameravanega ukrepa, predvidenega v členu 7(3), naložitev, sprememba ali umik obveznosti za obratovalca pri uporabi člena 16 v povezavi s členi 5 in 9 do 13 Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu) in člena 17 Direktive 2002/22/ES (Direktiva o univerzalnih storitvah), lahko Komisija v obdobju enega meseca, določenega v členu 7(3) te direktive, pristojni nacionalni regulativni organ in BEREC obvesti o razlogih, zaradi katerih meni, da bi osnutek ukrepa ustvaril oviro za enotni trg, ali o resnih pomislekih o združljivosti ukrepa s pravom Skupnosti. V takšnem primeru se osnutek ukrepa ne sprejme še tri mesece po obvestilu Komisije.

V odsotnosti takšnega obvestila lahko zadevni nacionalni regulativni organ sprejme osnutek ukrepa, pri tem pa v največji možni meri upošteva vse pripombe, ki jih je predložila Komisija, BEREC ali drugi nacionalni regulativni organ.

▼M3

2. V obdobju treh mesecev iz odstavka 1 Komisija, BEREC in zadevni nacionalni regulativni organ tesno sodelujejo, da se opredeli najbolj ustrezen in učinkovit ukrep glede na cilje iz člena 8, pri tem pa ustrezno upoštevajo mnenja udeležencev na trgu in potrebo, da se zagotovi razvoj dosledne regulativne prakse.

3. V šestih tednih od začetka trimesečnega obdobja iz odstavka 1 BEREC z večino glasov svojih članov izda mnenje o obvestilu Komisije iz odstavka 1, v katerem navede, ali meni, da bi bilo treba osnutek ukrepa spremeniti ali umakniti, in, kjer je to primerno, v ta namen poda posebne predloge. To mnenje je obrazloženo in na voljo javnosti.

4. Če v svojem mnenju BEREC soglaša z resnimi pomisleki Komisije, tesno sodeluje z zadevnim nacionalnim regulativnim organom, da se določi najprimernejši in najučinkovitejši ukrep. Pred koncem trimesečnega obdobja iz odstavka 1 lahko nacionalni regulativni organ:

(a) spremeni ali umakne osnutek ukrepa, pri tem pa v največji možni meri upošteva obvestilo Komisije iz odstavka 1 ter mnenje in nasvet BERECa;

(b) ohrani osnutek ukrepa.

5. Če BEREC ne soglaša z resnimi pomisleki Komisije ali ne da mnenja ali če nacionalni regulativni organ spremeni ali ohrani osnutek ukrepa v skladu z odstavkom 4, lahko Komisija v enem mesecu po koncu trimesečnega obdobja iz odstavka 1 ter ob kar največjem upoštevanju morebitnega mnenja BERECa:

(a) izda priporočilo, da naj zadevni nacionalni regulativni organ spremeni ali umakne osnutek ukrepa, ki vsebuje konkretne predloge za doseg tega ter obrazložitev priporočila, zlasti če BEREC ne soglaša z resnimi pomisleki Komisije;

(b) sklene, da umakne pridržke, navedene v skladu z odstavkom 1.

6. V enem mesecu zatem, ko Komisija izda priporočilo iz odstavka 5(a) ali umakne pridržke v skladu z odstavkom 5(b), zadevni nacionalni regulativni organ sporoči Komisiji in BERECu končni ukrep, ki ga je sprejel.

To obdobje se lahko podaljša, da se omogoči nacionalnemu regulativnemu organu, da opravi javno posvetovanje iz člena 6.

7. Če nacionalni regulativni organ sklene, da ne bo spremenil ali umaknil osnutka ukrepa na podlagi priporočila iz odstavka 5(a), o tem izda obrazložitev.

8. Nacionalni regulativni organ lahko v kateri koli fazi postopka umakne predlagani osnutek ukrepa.

Člen 7b

Izvedbene določbe

1. Komisija lahko po javnem posvetovanju, posvetovanju z nacionalnimi regulativnimi organi in ob kar največjem upoštevanju mnenja BERECa sprejme priporočila in/ali smernice v zvezi s členom 7, v katerih so opredeljene oblika, vsebina in podrobne informacije, ki jih je treba navesti v uradnih obvestilih v skladu s členom 7(3), okoliščine, v katerih uradna obvestila niso potrebna, in štetje rokov.

2. Ukrepi iz odstavka 1 se sprejmejo v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 22(2).

▼B

POGLAVJE III

NALOGE NACIONALNIH REGULATIVNIH ORGANOV

*Člen 8***Politični cilji in regulativna načela**

1. Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi pri opravljanju regulativnih nalog, opredeljenih v tej direktivi in v posebnih direktivah, sprejmejo vse primerne ukrepe za doseg ciljev iz odstavkov 2, 3 in 4. Taki ukrepi naj bodo sorazmerni s temi cilji.

▼M3

Če v členu 9 v zvezi z radijskimi frekvencami ni drugače določeno, države članice v največji možni meri upoštevajo, da je zaželeno, da se zagotovi tehnološko nevtralnost zakonske ureditve, in zagotovijo, da pri opravljanju regulativnih nalog, določenih v tej direktivi in posebnih direktivah, zlasti tistih, ki so namenjene zagotovitvi učinkovite konkurence, nacionalni regulativni organi ravnajo enako.

▼B

Nacionalni regulativni organi lahko v okviru svojih pristojnosti prispevajo k zagotovitvi uresničevanja usmeritev, ki so namenjene spodbujanju kulturne in jezikovne raznolikosti ter tudi pluralnosti medijev.

2. Nacionalni regulativni organi podpirajo konkurenco pri zagotavljanju elektronskih komunikacijskih omrežij, elektronskih komunikacijskih storitev in pripadajočih naprav ter storitev med drugim tako, da:

▼M3

- (a) zagotovijo, da uporabniki, vključno z uporabniki invalidi, starejšimi uporabniki in uporabniki s posebnimi socialnimi potrebami, izkoristijo ugodnosti v smislu izbire, cene in kakovosti;
- (b) zagotovijo, da v sektorju elektronskih komunikacij, vključno s prenosom vsebin, ni izkrivljanja ali omejevanja konkurence;

▼B

- (d) spodbujajo učinkovito uporabo radijskih frekvenc in številskih virov ter zagotovijo njihovo učinkovito upravljanje.

3. Nacionalni regulativni organi prispevajo k razvoju notranjega trga med drugim tako, da:

- (a) odpravijo preostale ovire pri zagotavljanju elektronskih komunikacijskih omrežij, pripadajočih naprav in storitev ter elektronskih komunikacijskih storitev na evropski ravni;
- (b) spodbujajo graditev in razvoj vseevropskih omrežij, medobratovalnost vseevropskih storitev ter povezljivost med koncema;

▼M3

- (d) sodelujejo med seboj, s Komisijo in BERECom na pregleden način, da bi zagotovili razvoj skladne regulativne prakse in skladno uporabo te direktive in posebnih direktiv.

▼B

4. Nacionalni regulativni organi podpirajo interese državljanov Evropske unije med drugim tako, da:

- (a) zagotovijo, da imajo vsi državljani dostop do univerzalne storitve, opredeljene v Direktivi 2002/22/ES (Direktiva o univerzalni storitvi);

▼B

- (b) poskrbijo za visoko raven varstva porabnikov pri njihovem poslovanju z dobavitelji, zlasti z zagotovitvijo možnosti preprostih in ne predragih postopkov reševanja sporov, ki jih izvaja organ, neodvisen od udeleženih strank;
- (c) prispevajo k zagotovitvi visoke ravni varstva osebnih podatkov in zasebnosti;
- (d) pospešujejo zagotavljanje jasnih informacij, zlasti tako, da zahtevajo preglednost tarif in pogojev za uporabo javnosti dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev;

▼M3

- (e) obravnavajo potrebe posebnih družbenih skupin, zlasti uporabnikov invalidov, starejših uporabnikov in uporabnikov s posebnimi socialnimi potrebami;

▼B

- (f) poskrbijo za ohranitev integritete in varnosti javnih komunikacijskih omrežij;

▼M3

- (g) spodbujajo sposobnost končnih uporabnikov, da dostopajo do informacij in jih razširjajo ali uporabljajo programe in storitve po lastni izbiri;

5. Nacionalni regulativni organi pri uresničevanju političnih ciljev iz odstavkov 2, 3 in 4 uporabijo objektivna, pregledna, nediskriminatorna in sorazmerna regulativna načela, med drugim s:

- (a) spodbujanjem regulativne predvidljivosti z zagotavljanjem doslednega regulativnega pristopa v zaporednih obdobjih pregleda;
- (b) zagotavljanjem, da v podobnih razmerah ni diskriminacije pri obravnavi podjetij, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja in storitve;
- (c) zaščito konkurence v korist potrošnikov in po potrebi s spodbujanjem konkurence na področju infrastrukture;
- (d) spodbujanjem učinkovitega vlaganja in inovacij na področju novih in izboljšanih infrastruktur, vključno z zagotavljanjem, da vse obveznosti dostopa ustrezno upoštevajo tveganja, ki ga sprejmejo podjetja, ki vlagajo, in z omogočanjem različnih dogovorov o sodelovanju med vlagatelji in strankami, ki iščejo dostop, da razpršijo naložbeno tveganje, ter hkrati zagotovijo, da se ohranita konkurenčnost na trgu in načelo nediskriminacije;
- (e) ustreznim upoštevanjem različnih pogojev glede konkurence in potrošnikov, ki obstajajo na različnih geografskih območjih države članice;
- (f) nalaganjem predhodnih regulativnih obveznosti samo, če ni učinkovite in trajnostne konkurence, ter omilitev in odprava teh obveznosti, takoj ko je ta pogoj izpolnjen.

*Člen 8a***Strateško načrtovanje in usklajevanje politike radijskega spektra**

1. Države članice sodelujejo med seboj in s Komisijo pri strateškem načrtovanju, koordinaciji in usklajevanju uporabe radijskega spektra v Evropski skupnosti. Zato med drugim upoštevajo gospodarske vidike in vidike varnosti, zdravja, javnega interesa, svobode izražanja ter kulturne, znanstvene, socialne in tehnične vidike v zvezi s politikami EU ter različne interese uporabnikov radijskega spektra, da bi optimizirali uporabo radijskega spektra in se izognili škodljivemu motenju.

2. Države članice s sodelovanjem med seboj in s Komisijo spodbujajo koordinacijo pristopov na področju politike radijskega spektra v Evropski skupnosti in po potrebi usklajene pogoje glede

▼ **M3**

razpoložljivosti in učinkovite uporabe radijskega spektra, ki so potrebni za vzpostavitev in delovanje notranjega trga na področju elektronskih komunikacij.

3. Komisija ob kar največjem upoštevanju mnenja Skupine za politiko radijskega spektra (RSPG), ki je bila ustanovljena z Odločbo Komisije 2002/622/ES z dne 26. julija 2002 o ustanovitvi Skupine za politiko radijskega spektra⁽¹⁾, Evropskemu parlamentu in Svetu lahko predloži zakonodajne predloge za vzpostavitev večletnih programov na področju politike radijskega spektra. Ti programi določajo usmeritve in cilje za strateško načrtovanje in usklajevanje uporabe radijskega spektra v skladu z določbami te direktive in posebnih direktiv.

4. Komisija lahko ob kar največjem upoštevanju mnenja RSPG Evropskemu parlamentu in Svetu predloži skupne politične cilje, če je to potrebno za učinkovito koordinacijo interesov Evropske skupnosti v mednarodnih organizacijah, pristojnih za vprašanja radijskega spektra.

*Člen 9***Upravljanje radijskih frekvenc za elektronske komunikacijske storitve**

1. Države članice poskrbijo za učinkovito upravljanje radijskih frekvenc za elektronske komunikacijske storitve na svojem ozemlju v skladu s členoma 8 in 8a, pri čemer je treba upoštevati, da so radijske frekvence javna dobrina z visoko socialno, kulturno in gospodarsko vrednostjo. Države članice zagotavljajo, da pristojni nacionalni organi razporedijo take radijske frekvence, ki se uporabljajo za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, in podelijo splošne odobritve ali individualne pravice uporabe radijskih frekvenc na podlagi objektivnih, preglednih, nediskriminatornih in sorazmernih meril.

Pri uporabi tega člena države članice spoštujejo ustrezne mednarodne sporazume, vključno s Pravilnikom o radiokomunikacijah Mednarodne telekomunikacijske zveze (ITU), in lahko upoštevajo javne interese.

2. Države članice pospešujejo usklajevanje uporabe radijskih frekvenc v Skupnosti, da bi zagotovili njihovo dejansko in učinkovito uporabo in koristi potrošnikom, kot denimo ekonomijo obsega in medo-bratoválnost storitev. Pri tem ravnajo v skladu s členom 8a in Odločbo št. 676/2002/ES (Odločba o radijskem spektru).

3. Razen če v drugem pododstavku ni določeno drugače, države članice zagotovijo, da se vse vrste tehnologij, ki se uporabljajo za elektronske komunikacijske storitve, lahko uporabljajo v radiofrekvenčnih pasovih, ki so opredeljenikot razpoložljivi za elektronske komunikacijske storitve v njihovih nacionalnih načrtih za razporeditev frekvenc v skladu z zakonodajo Skupnosti.

Vendar pa lahko države članice zagotovijo sorazmerne in nediskriminatorne omejitve za vrste tehnologij radijskega omrežja ali tehnologij za brezžični dostop, ki se uporabljajo za storitve elektronskih komunikacij, če je to potrebno zaradi:

- (a) preprečevanja škodljivega motenja;
- (b) varovanja javnega zdravja pred elektromagnetnimi polji;
- (c) zagotovitve tehnične kakovosti storitve;
- (d) zagotovitve največje souporabe radijskih frekvenc;
- (e) varovanja učinkovite uporabe spektra ali
- (f) uresničitve cilja splošnega interesa v skladu z odstavkom 4.

4. Razen če v drugem pododstavku ni določeno drugače, države članice zagotovijo, da se vse vrste elektronskih komunikacijskih storitev

⁽¹⁾ UL L 198, 27.7.2002, str. 49.

▼ **M3**

izvajajo v radiofrekvenčnih pasovih, ki so opredeljeni kot razpoložljivi za elektronske komunikacijske storitve v njihovih nacionalnih načrtih za razporeditev frekvenc v skladu z zakonodajo Skupnosti. Vendar pa lahko države članice določijo sorazmerne in nediskriminatorne omejitve za vse vrste elektronskih komunikacijskih storitev, ki jih je treba zagotoviti, vključno z izpolnitvijo zahteve na podlagi Pravilnika o radiokomunikacijah Mednarodne telekomunikacijske zveze (ITU), če je to potrebno.

Ukrepi, ki zahtevajo zagotavljanje elektronske komunikacijske storitve v določenem pasu, ki je na voljo elektronskim komunikacijskim storitvam, so upravičeni z namenom uresničitve cilja splošnega interesa, kakor so ga opredelile države članice v skladu z zakonodajo Skupnosti, kot na primer, vendar ne omejeno na:

- (a) varovanje življenja;
- (b) spodbujanje socialne, regionalne ali teritorialne kohezije;
- (c) preprečevanje neučinkovite uporabe radijskih frekvenc ali
- (d) spodbujanje kulturne in jezikovne raznolikosti ter medijskega pluralizma, na primer z zagotovitvijo storitev radijske in televizijske radiodifuzije.

Ukrep, ki prepoveduje zagotavljanje katere koli druge elektronske komunikacijske storitve v določenem pasu, se uporablja samo, če je upravičen s potrebo po storitvi varovanja življenja. Države članice lahko izjemoma takšen ukrep tudi razširijo zaradi izpolnjevanja drugih ciljev splošnega interesa, kakor ga opredeljujejo države članice v skladu s pravom Skupnosti.

5. Države članice redno preverjajo nujnost omejitev in ukrepov iz odstavkov 3 in 4 ter objavljajo rezultate navedenih preverjanj.

6. Odstavka 3 in 4 se uporabljata za razporeditev spektra za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, izdajo splošnih odobritev ter podeljevanje individualnih pravic uporabe radijskih frekvenc po 25. maju 2011.

Za razporeditve spektra, splošne odobritve in individualne pravice uporabe, ki so obstajale do 25. maja 2011, velja člen 9a.

7. Brez poseganja v določbe posebnih direktiv in ob upoštevanju ustreznih nacionalnih razmer, lahko države članice določijo pravila, da bi preprečile kopičenje spektra, zlasti z določitvijo strogih rokov za učinkovito izrabo pravic do uporabe s strani imetnika pravic ter z uporabo kazni, vključno z denarnimi kaznimi ali odvzemom pravic uporabe v primeru neupoštevanja rokov. Ta pravila se oblikujejo in uporabljajo na sorazmeren, nediskriminatoren in pregleden način.

Člen 9a

Pregled omejitev obstoječih pravic

1. Za obdobje petih let, ki se začne 25. maja 2011, države članice lahko dovolijo, da imetniki pravic uporabe radijskih frekvenc, ki so bile podeljene pred navedenim datumom in ki bodo veljavne vsaj pet let po navedenem datumu, pri pristojnem nacionalnem organu vložijo zahtevek za ponovno presojo omejitev njihovih pravic v skladu s členom 9(3) in (4).

Pristojni nacionalni regulativni organ pred sprejetjem odločitve uradno obvesti imetnika pravice o ponovni presoji omejitev in navede obseg pravic po ponovni presoji ter mu da na voljo primeren rok za umik zahtevka.

Če imetnik pravic umakne svoj zahtevek, ostane pravica nespremenjena do izteka veljavnosti oziroma do konca petletnega obdobja, kar nastopi prej.

▼M3

2. Po izteku petletnega obdobja iz odstavka 1 države članice sprejmejo vse primerne ukrepe, da zagotovijo, da se člen 9(3) in (4) uporablja za vse preostale splošne odobritve/individualne pravice uporabe in razporeditve spektra za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih storitev, ki so obstajale na dan 25. maja 2011.
3. Za uporabo tega člena države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za spodbujanje poštene konkurence.
4. Z ukrepi, sprejetimi v skladu s tem členom, se ne podeljujejo nove pravice uporabe, zato zanj ne veljajo zadevne določbe iz člena 5(2) Direktive 2002/20/ES (Direktiva o odobritvi).

*Člen 9b***Prenos ali dajanje v zakup individualnih pravic uporabe radijskih frekvenc**

1. Države članice zagotovijo, da lahko podjetja prenesejo ali dajo v zakup drugim podjetjem v skladu s pogoji, vezanimi na pravice uporabe radijskih frekvenc, in v skladu z nacionalnimi postopki individualne pravice uporabe radijskih frekvenc v pasovih, za katere je to določeno v izvedbenih ukrepih, sprejetih v skladu z odstavkom 3.

V drugih pasovih lahko države članice prav tako sprejmejo določbo, ki podjetjem omogoča prenos ali dajanje v zakup individualnih pravic uporabe radijskih frekvenc drugim podjetjem v skladu z nacionalnimi postopki.

Pogoji, povezani z individualnimi pravicami uporabe radijskih frekvenc, se po prenosu ali dajanju v zakup še naprej uporabljajo, razen če pristojni nacionalni organ ne določi drugače.

Države članice lahko tudi določijo, da določbe tega odstavka ne veljajo, ko je bila individualna pravica podjetja do uporabe radijskih frekvenc na začetku pridobljena brezplačno.

2. Države članice zagotovijo, da je o nameri podjetja, da prenese pravice uporabe radijskih frekvenc, ter o njihovem dejanskem prenosu v skladu z nacionalnimi postopki uradno obveščen nacionalni regulativni organ, odgovoren za podelitev individualnih pravic uporabe, in da so podatki o tem prenosu objavljeni. Če je bila uporaba radijske frekvence usklajena z uporabo Odločbe št. 676/2002/ES (Odločba o radijskem spektru) ali z drugimi ukrepi Skupnosti, tak prenos ustreza usklajeni uporabi.
3. Komisija lahko sprejme ustrezne izvedbene ukrepe za opredelitev pasov, za katere je dovoljen prenos ali zakup pravic uporabe radijskih frekvenc med podjetji. Ti ukrepi se ne nanašajo na frekvence, ki se uporabljajo za radiodifuzijo.

Ti tehnični izvedbeni ukrepi, namenjeni spreminjanju nebistvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 22(3).

▼B*Člen 10***Številčenje, poimenovanje in naslavljanje****▼M3**

1. Države članice poskrbijo, da nacionalni regulativni organi nadzorujejo podeljevanje pravic uporabe vseh nacionalnih številskih virov in upravljanje nacionalnih načrtov oštevilčenja. Države članice poskrbijo, da so ustrezne številke in območja oštevilčenja na voljo za vse javnosti dostopne elektronske komunikacijske storitve. Nacionalni regulativni organi določijo objektivne, pregledne in nediskriminatorne postopke za podeljevanje pravic uporabe za nacionalne številске vire.

▼M3

2. Nacionalni regulativni organi zagotovijo, da se nacionalni načrti oštevilčenja in postopki uporabljajo tako, da za vse ponudnike javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev velja enaka obravnava. Države članice zagotovijo zlasti, da podjetje, ki mu je bila podeljena pravica uporabe za številsko območje, ne diskriminira drugih ponudnikov elektronskih komunikacijskih storitev glede številskih zaporedij, ki se uporabljajo za dostop do njihovih storitev.

▼B

3. Države članice poskrbijo, da se vsi nacionalni načrti številčenja in vse njihove nadaljnje dopolnitve ali spremembe objavijo, pri čemer veljajo le omejitve iz razlogov nacionalne varnosti.

▼M3

4. Države članice podpirajo usklajevanje posebnih številok ali številskih območij v Skupnosti, kadar to spodbuja delovanje notranjega trga in razvoj vseevropskih storitev. Komisija lahko v zvezi s tem sprejme ustrezne tehnične izvedbene ukrepe.

Ti ukrepi, namenjeni spreminjanju nebitvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 22(3).

▼B

5. Države članice uskladijo svoja stališča v mednarodnih organizacijah in forumih, v katerih se sprejemajo odločitve o vprašanih v zvezi s številčenjem, imenovanjem in naslavljanjem elektronskih komunikacijskih omrežij in storitev, če je to primerno za zagotovitev popolne globalne medobratovalnosti storitev.

*Člen 11***Pravice poti**

1. Države članice zagotovijo, da pristojni organ pri obravnavi:

- vloge za odobritev pravic za vgradnjo naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim, podjetju, pooblaščenemu za zagotavljanje javnih komunikacijskih omrežij, ali
- vloge za odobritev pravic za vgradnjo naprav na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim, podjetju, pooblaščenemu za zagotavljanje elektronskih komunikacijskih omrežij, ki niso namenjena javnosti,

stori naslednje:

▼M3

- deluje na podlagi enostavnih, učinkovitih, preglednih in javnosti dostopnih postopkov, ki se uporabljajo brez diskriminacije in brez odlašanja, in v vsakem primeru svojo odločitev sprejme v šestih mesecih od prejema vloge, razen v primerih razlastitve, ter

▼B

- upošteva načela preglednosti in nediskriminacije, kadar zadevne pravice veže na pogoje.

Prej navedeni postopki se lahko razlikujejo glede na to, ali vlagatelj zagotavlja javna komunikacijska omrežja ali ne.

▼M3

2. Države članice zagotovijo učinkovito strukturno ločitev funkcije za podeljevanje pravic iz odstavka 1 od dejavnosti, povezanih z lastništvom ali nadzorom, kadar javni ali lokalni organi ohranijo lastništvo ali nadzor nad podjetji, ki zagotavljajo obratovanje javnih elektronskih komunikacijskih omrežij in/ali javno dostopnih elektronskih komunikacijskih storitev.

▼B

3. Države članice zagotovijo obstoj učinkovitih mehanizmov, s katerimi se lahko podjetja pritožijo zoper odločbe o podelitvi pravic za vgradnjo naprav organu, ki je neodvisen od udeleženih strank.

▼M3*Člen 12***Kolokacija in souporaba omrežnih elementov in pripadajočih naprav za ponudnike elektronskih komunikacijskih omrežij**

1. Kadar ima podjetje, ki zagotavlja elektronska komunikacijska omrežja, po nacionalni zakonodaji pravico vgraditi naprave na javnem ali zasebnem zemljišču, nad ali pod njim, ali lahko uporabi postopek za razlastitev ali uporabo zemljišča, nacionalni regulativni organi ob polnem upoštevanju načela sorazmernosti odredijo souporabo takih naprav ali zemljišč, med drugim tudi zgradb, vhodov v zgradbe in napeljave v njih, drogov, anten, stolpov in drugih podpornih konstrukcij, pa tudi cevni vodov, kanalov, vstopih jaškov in priključnih omaric.

2. Države članice lahko za imetnike pravic iz odstavka 1 odredijo souporabo naprav ali zemljišč (vključno s fizično kolokacijo) ali sprejmejo ukrepe, s katerimi omogočijo usklajevanje javnih del zaradi potrebe po varstvu okolja, javnem zdravju, javni varnosti ali izpolnjevanju ciljev prostorskega načrtovanja, in to šele po primerno dolgem javnem posvetovanju, v katerem morajo vse zainteresirane stranke imeti priložnost izraziti svoja stališča. Taka ureditev souporabe ali usklajevanja lahko vključuje pravila za razdelitev stroškov za souporabo zmogljivosti ali zemljišč.

3. Države članice zagotovijo, da imajo nacionalni organi tudi pristojnost, da po primernem obdobju javnega posvetovanja, v katerem je vsem zainteresiranim stranem dana možnost, da izrazijo svoje stališče, naložijo obveznost souporabe napeljave v stavbah ali do prve koncentracijske ali razdelilne točke, če je ta zunaj stavbe, imetnikom pravic iz odstavka 1 in/ali lastnikom te napeljave, če je to utemeljeno z dejstvom, da bi bilo podvajanje te infrastrukture gospodarsko neučinkovito ali fizično neizvedljivo. Takšni dogovori o souporabi ali usklajevanju lahko vključujejo pravila za razdelitev stroškov za souporabo naprav ali zemljišč, ki so prilagojeni tveganju, kjer je to primerno.

4. Države članice zagotovijo, da lahko pristojni nacionalni organi od podjetij zahtevajo, da dajo na voljo vse potrebne informacije, če jih ti zahtevajo, da bi lahko skupaj z nacionalnimi regulativnimi organi pripravili natančen popis narave, razpoložljivosti in geografske lokacije naprav iz odstavka 1 in jih dali na voljo zainteresiranim strankam.

5. Ukrepi, ki jih sprejme nacionalni regulativni organ v skladu s tem členom, so objektivni, pregledni, nediskriminatorni in sorazmerni. Ti ukrepi se, kjer je to primerno, izvršijo v sodelovanju z lokalnimi organi.

▼B*Člen 13***Ločeno računovodstvo in finančna poročila**

1. Države članice zahtevajo od podjetij, ki ponujajo javna komunikacijska omrežja ali javnosti dostopne elektronske komunikacijske storitve in imajo posebne ali izključne pravice za opravljanje storitev v drugih sektorjih v isti ali drugi državi članici, da:

- (a) vodijo ločeno računovodstvo za dejavnosti, povezane z zagotavljanjem elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, v obsegu, ki bi bil potreben, če bi te dejavnosti opravljale pravno neodvisne družbe, da bi se opredelili vsi elementi odhodkov in prihodkov v zvezi z njihovimi dejavnostmi, povezanimi z zagotavljanjem elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev, z osnovo za njihovo

▼B

izračunavanje in uporabljenimi podrobnimi postopki razporeditve, vključno z razčlenitvijo osnovnih sredstev in strukturnih stroškov po postavkah, ali

- (b) opravijo strukturno ločitev za dejavnosti, povezane z zagotavljanjem elektronskih komunikacijskih omrežij ali storitev.

Države članice se lahko odločijo, da ne bodo uporabile zahtev iz prvega pododstavka za podjetja, katerih letni promet iz dejavnosti, povezanih z elektronskimi komunikacijskimi omrežji ali storitvami v državah članicah, znaša manj kot 50 milijonov EUR.

2. Kadar za podjetja, ki ponujajo javna komunikacijska omrežja ali javnosti dostopne elektronske komunikacijske storitve, ne veljajo zahteve prava gospodarskih družb ter ta podjetja ne izpolnjujejo meril računovodskih predpisov iz zakonodaje Skupnosti, ki veljajo za mala in srednja podjetja, se njihova finančna poročila sestavijo in predložijo v neodvisno revizijo ter se objavijo. Revizija se izvede v skladu z ustreznimi predpisi Skupnosti in nacionalnimi predpisi.

To velja tudi za ločeno računovodstvo, ki se zahteva po odstavku 1(a).

▼M3

POGLAVJE IIIa

VARNOST IN CELOVITOST OMREŽIJ IN STORITEV

*Člen 13a***Varnost in celovitost**

1. Države članice zagotovijo, da podjetja, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali javno dostopne elektronske komunikacijske storitve, sprejmejo ustrezne tehnične in organizacijske ukrepe za ustrezno obvladovanje tveganja za varnost omrežij in storitev. Ob upoštevanju stanja ti ukrepi zagotovijo raven varnosti, primerno predvidenemu tveganju. Ti ukrepi se sprejmejo zlasti za preprečitev in zmanjšanje učinka varnostnih incidentov na uporabnike in medsebojno povezana omrežja.

2. Države članice zagotovijo, da podjetja, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja, sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev celovitosti svojih omrežij ter tako zagotovijo neprekinjeno zagotavljanje storitev prek teh omrežij.

3. Države članice zagotovijo, da podjetja, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali javno dostopne elektronske komunikacijske storitve, pristojni nacionalni regulativni organ obvestijo o vseh kršitvah varnosti ali celovitosti, ki so pomembno vplivale na delovanje omrežij ali storitev.

Po potrebi zadevni nacionalni regulativni organ obvesti nacionalne regulativne organe v drugih državah članicah in Evropsko agencijo za varnost omrežij in informacij (ENISA). Če zadevni regulativni organ ugotovi, da je razkritje kršitve v javnem interesu, lahko o tem obvesti javnost ali to zahteva od podjetja.

Zadevni nacionalni regulativni organ enkrat letno Komisiji in ENISA predloži kratko poročilo o prejetih prijavih in ukrepih, ki so bili sprejeti v skladu s tem odstavkom.

4. Komisija, ki v največji možni meri upošteva mnenje ENISA, lahko sprejme ustrezne tehnične izvedbene ukrepe za usklajitev ukrepov iz odstavkov 1, 2 in 3, vključno z ukrepi, ki opredeljujejo okoliščine, obliko in postopke, ki se uporabljajo za obveznosti glede prijave. Ti tehnični izvedbeni ukrepi v največji možni meri temeljijo na evropskih in mednarodnih standardih, države članice pa lahko kljub temu sprejmejo še dodatne zahteve v zvezi z izpolnjevanjem ciljev iz odstavkov 1 in 2.

▼M3

Ti izvedbeni ukrepi, namenjeni spreminjanju nebistvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem z novimi nebistvenimi določbami, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 22(3).

*Člen 13b***Izvajanje in uveljavljanje**

1. Države članice zagotovijo, da so pristojni nacionalni regulativni organi, da lahko izvajajo člen 13a, pooblaščen za izdajanje obvezujočih navodil, vključno s tistimi, ki zadevajo časovne roke za izvajanje, podjetjem, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali javno dostopne elektronske komunikacijske storitve.

2. Države članice zagotovijo, da so pristojni nacionalni regulativni organi pooblaščen, da od podjetij, ki zagotavljajo javna komunikacijska omrežja ali javno dostopne elektronske komunikacijske storitve, zahtevajo, da:

- (a) predložijo informacije, potrebne za oceno varnosti in/ali celovitosti njihovih storitev in omrežij, vključno z dokumentiranimi varnostnimi politikami, in
- (b) privolijo v revizijo varnosti, ki jo izvede usposobljen neodvisen organ ali pristojen nacionalni organ, rezultate revizije pa posredujejo nacionalnemu regulativnemu organu. Stroške revizije poravnava podjetje.

3. Države članice zagotovijo, da imajo nacionalni regulativni organi vsa potrebna pooblastila za preiskavo primerov neskladnosti, pa tudi njihovih učinkov na varnost in celovitost omrežij.

4. Te določbe ne posegajo v člen 3 te direktive.

▼B

POGLAVJE IV

SPLOŠNE DOLOČBE

*Člen 14***Podjetja s pomembno tržno močjo**

1. Kadar morajo nacionalni regulativni organi na podlagi posebnih direktiv po postopku iz člena 16 ugotoviti, ali imajo operaterji pomembno tržno moč, veljata odstavka 2 in 3 tega člena.

2. Podjetje se šteje za podjetje s pomembno tržno močjo, če bodisi samostojno ali skupaj z drugimi uživa položaj, ki je enakovreden prevladujočemu položaju, to pomeni položaj gospodarske moči, ki mu omogoča, da ravna v precejšnji meri neodvisno od konkurentov, strank in končno tudi od porabnikov.

Kadar nacionalni regulativni organi ocenjujejo, da imata dve ali več podjetij skupaj prevladujoči položaj na trgu, morajo ravnati zlasti v skladu z zakonodajo Skupnosti in dosledno upoštevati smernice za tržno analizo in ocenjevanje pomembne tržne moči, ki jih je objavila Komisija po členu 15. Merila za tako presojo so določena v Prilogi II.

▼M3

3. Kadar ima podjetje na določenem trgu (prvi trg) pomembno tržno moč, se lahko to podjetje določi za podjetje s pomembno tržno močjo tudi na trgu, ki je tesno povezan s prvim trgom (drugi trg), če povezave med obema trgoma omogočajo, da se tržna moč s prvega trga prenese na drugega in se s tem okrepi tržna moč podjetja. Na drugem trgu se tako lahko uporabijo sredstva za preprečevanje takega prenosa v skladu s členi 9, 10, 11 in 13 Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu), če

▼M3

pa ta ne zadoščajo, so lahko naložena sredstva iz člena 17 Direktive 2002/22/ES (Direktiva o univerzalnih storitvah).

▼B*Člen 15***▼M3****Postopek identifikacije in opredelitve trgov**

1. Komisija po javni razpravi, vključno z nacionalnimi regulativnimi organi, ter ob kar največjem upoštevanju mnenja BERECa v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 22(2) sprejme priporočilo o upoštevnih trgih izdelkov in storitev („priporočilo“). V priporočilu so opredeljeni izdelki in storitve v sektorju elektronskih komunikacij, katerih značilnosti lahko utemeljujejo uvedbo regulativnih obveznosti iz posebnih direktiv, vendar brez poseganja v trge, ki se lahko v posebnih primerih opredelijo po konkurenčnem pravu. Komisija opredeli trge v skladu z načeli konkurenčnega prava.

▼B

Komisija redno pregleduje priporočilo.

2. Komisija objavi smernice za tržno analizo in ocenitev pomembne tržne moči (v nadaljevanju „smernice“), ki morajo biti v skladu z načeli konkurenčnega prava, najkasneje na dan začetka veljavnosti te direktive.

▼M3

3. Nacionalni regulativni organi ob kar največjem upoštevanju priporočila in smernic opredelijo upoštevne trge glede na razmere v državi, zlasti upoštevne geografske trge na svojem ozemlju, v skladu z načeli konkurenčnega prava. Nacionalni regulativni organi pred opredelitvijo trgov, ki niso trgi, opredeljenih v priporočilu, uporabijo postopke iz členov 6 in 7.

4. Komisija lahko po posvetovanju, vključno z nacionalnimi regulativnimi organi ter ob kar največjem upoštevanju mnenja BERECa v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 22(3) sprejme odločitve o opredelitvi nadnacionalnih trgov.

▼B*Člen 16***Postopek analize trga****▼M3**

1. Nacionalni regulativni organi izvedejo analizo upoštevnih trgov, pri čemer upoštevajo trge, navedene v priporočilu, in v največji možni meri upoštevajo smernice. Države članice zagotovijo, da se analiza, kjer je to primerno, izvede v sodelovanju z nacionalnimi organi za konkurenco.

2. Kadar mora nacionalni regulativni organ v skladu z odstavkoma 3 ali 4 tega člena, členom 17 Direktive 2002/22/ES (Direktiva o univerzalnih storitvah) ali členom 8 Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu) odločiti, ali je treba za podjetja uvesti, ohraniti, spremeniti ali odpraviti obveznosti, na podlagi svoje analize trga iz odstavka 1 tega člena ugotovi, ali je upošteveni trg učinkovito konkurenčen.

▼B

3. Če nacionalni regulativni organ ugotovi, da na trgu vlada dejanska konkurenca, niti ne uvede niti ne ohrani nobene od posebnih regulativnih obveznosti iz odstavka 2 tega člena. Kadar že obstajajo regulativne obveznosti, ki so značilne za sektor, jih za podjetja na upoštevnem trgu prekličie. Stranke, ki jih zadeva preklic obveznosti, je treba o tem prej obvestiti v primernem roku.

▼M3

4. Če nacionalni regulativni organ ugotovi, da na upoštevem trgu ni učinkovite konkurence, opredeli podjetja, ki imajo sama ali skupaj z drugimi pomembno tržno moč na tem trgu v skladu s členom 14 in nacionalni regulativni organ tem podjetjem naloži ustrezne posebne regulativne obveznosti iz odstavka 2 tega člena ali ohrani ali spremeni take obveznosti, kjer že obstajajo.

5. Pri nadnacionalnih trgih, opredeljenih v odločitvi iz člena 15(4), zadevni nacionalni regulativni organi skupaj izvedejo analizo trga, pri čemer v največji možni meri upoštevajo smernice, in se sporazumno odločijo o naložitvi, ohranitvi, spremembi ali preklicu regulativnih obveznosti iz odstavka 2 tega člena.

6. Za ukrepe, sprejete v skladu z določbami odstavkov 3 in 4 tega člena, se uporabljajo postopki iz členov 6 in 7. Nacionalni regulativni organi izvedejo analizo upoštevne trga ter v skladu s členom 7 priglasijo zadevni osnutek ukrepa:

- (a) v roku treh let od sprejetja prejšnjega ukrepa, ki se nanaša na ta trg. To obdobje se lahko izjemoma podaljša za največ tri dodatna leta, če nacionalni regulativni organ priglasi Komisiji predlagano podaljšanje z utemeljitvijo in če Komisija temu v roku enega meseca od sprejetja obvestila o podalžanju ni nasprotovala;
- (b) za trge, o katerih Komisija predhodno ni bila obveščena, v roku dveh let od sprejetja revidiranega priporočila o upoštevni trgih, ali
- (c) za države članice, ki so na novo pristopile k Evropski uniji, v roku dveh let od njihovega pristopa.

7. Če nacionalni regulativni organ ni dokončal analize upoštevne trga, določenega v priporočilu, v roku iz odstavka 6, mu BEREC na njegovo prošnjo pomaga zaključiti analizo specifičnega trga in specifičnih obveznosti, ki jih je treba naložiti. Nacionalni regulativni organ ob taki pomoči v skladu s členom 7 v šestih mesecih Komisijo uradno obvesti o osnutku ukrepa.

▼B*Člen 17***Standardizacija**

1. Komisija v skladu s postopkom iz člena 22(2) sestavi seznam ►**M3** neobveznih standardov ◀ in/ali specifikacij, ki bi bili podlaga za spodbujanje usklajenega zagotavljanja elektronskih komunikacijskih omrežij, elektronskih komunikacijskih storitev ter pripadajočih naprav in storitev, ter jih objavi v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*. Po potrebi lahko Komisija v skladu s postopkom iz člena 22(2) in po posvetovanju z odborom, ustanovljenim z Direktivo 98/34/ES, zahteva, da te standarde sestavijo evropske organizacije za standarde (Evropski odbor za standardizacijo (CEN), Evropski odbor za elektrotehnično standardizacijo (CENELEC) in Evropski inštitut za telekomunikacijske standarde (ETSI)).

2. Države članice spodbujajo uporabo standardov in/ali specifikacij iz odstavka 1 za zagotavljanje storitev, tehničnih vmesnikov in/ali omrežnih funkcij, kadar je to nujno potrebno za zagotovitev medobratovnosti storitev in boljše izbiro za uporabnike.

Dokler se standardi in/ali specifikacije ne objavijo v skladu z odstavkom 1, države članice spodbujajo uporabo standardov in/ali specifikacij, ki so jih sprejele evropske organizacije za standarde.

▼M3

Če takšnih standardov in/ali specifikacij ni, države članice spodbujajo uvedbo mednarodnih standardov ali priporočil, ki jih sprejme Mednarodna telekomunikacijska zveza (ITU), Evropska konferenca poštnih in telekomunikacijskih uprav (CEPT), Mednarodna organizacija za standardizacijo (ISO) ali Mednarodna komisija za elektrotehniko (IEC).

▼B

Če mednarodni standardi obstajajo, države članice spodbujajo evropske organizacije za standarde, da te standarde ali njihove ustrezne dele uporabljajo kot podlago za standarde, ki jih same razvijajo, razen kadar bi bili taki mednarodni standardi ali njihovi ustrezni deli neučinkoviti.

3. Če standardi in/ali specifikacije iz odstavka 1 niso ustrezno uporabljene in zato ni mogoče zagotoviti medobratovalnosti storitev v eni ali več državah članicah, se lahko uporaba takih standardov in/ali specifikacij predpiše kot obvezna po postopku iz odstavka 4, kolikor je to nujno potrebno za zagotovitev medobratovalnosti in izboljšanje izbire za uporabnike.

▼M3

4. Kadar namerava Komisija predpisati obvezno uporabo nekaterih standardov in/ali specifikacij, obvestilo o tem objavi v *Uradnem listu Evropske unije* in vse zadevne stranke pozove, naj javno izrazijo svoja stališča. Komisija sprejme ustrezne izvedbene ukrepe in predpiše obvezno uporabo zadevnih standardov tako, da jih na seznamu standardov in/ali specifikacij, objavljenem v *Uradnem listu Evropske unije*, navede kot obvezne standarde.

5. Kadar Komisija meni, da standardi in/ali specifikacije iz odstavka 1 ne prispevajo več k zagotavljanju usklajenih elektronskih komunikacijskih storitev ali ne izpolnjujejo več potreb porabnikov ali ovirajo tehnološki razvoj, jih v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 22(2) črta s seznama standardov in/ali specifikacij iz odstavka 1.

▼B

6. Kadar Komisija meni, da standardi in/ali specifikacije iz odstavka 4 ne prispevajo več k zagotavljanju usklajenih elektronskih komunikacijskih storitev ali ne izpolnjujejo več potreb porabnikov ali ovirajo tehnološki razvoj, ►**M3** sprejme primerne izvedbene ukrepe in črta navedene standarde in/ali specifikacije s seznama standardov in/ali specifikacij iz odstavka 1 ◀.

▼M3

6a. Izvedbeni ukrepi iz odstavkov 4 in 6, namenjeni spremembi nebitvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 22(3).

▼B

7. Ta člen se ne uporablja za nobeno od bistvenih zahtev, specifikacij vmesnika ali usklajenih standardov, za katere veljajo določbe Direktive 1999/5/ES.

*Člen 18***Medobratovalnost digitalnih interaktivnih televizijskih storitev**

1. Da bi države članice okrepile prosti pretok informacij, pluralnost medijev in kulturno raznolikost, v skladu z določbami člena 17(2) spodbujajo:

- (a) ponudnike digitalnih interaktivnih televizijskih storitev, namenjenih za oddajanje na digitalnih interaktivnih televizijskih platformah za javnost v Skupnosti, da ne glede na način prenosa uporabijo odprti vmesnik aplikacijskega programa (API);
- (b) ponudnike celotne zmogljivejše digitalne televizijske opreme, namenjene sprejemanju digitalnih interaktivnih televizijskih storitev na interaktivnih televizijskih platformah, da izpolnijo minimalne zahteve ustreznih standardov ali specifikacij za odprti vmesnik aplikacijskega programa (API);

▼M3

- (c) ponudnike digitalnih televizijskih storitev in digitalne televizijske opreme, da sodelujejo pri zagotavljanju medobratovalnih televizijskih storitev za končne uporabnike invalide.

▼B

2. Države članice brez poseganja v člen 5(1)(b) Direktive 2002/19/ES (Direktiva o dostopu) spodbujajo imetnike vmesnikov aplikacijskih programov (API-jev), da pod pravičnimi, primernimi in nediskriminacijskimi pogoji ter za ustrezno plačilo dajo na voljo vse informacije, ki jih potrebujejo ponudniki digitalnih interaktivnih televizijskih storitev, da lahko izvajajo vse z vmesnikom aplikacijskega programa (API) podprte storitve v funkcijsko brezhibni obliki.

▼M3*Člen 19***Postopki usklajevanja**

1. Brez poseganja v člen 9 te direktive ter v člena 6 in 8 Direktive 2002/20/ES (Direktiva o odobritvi) lahko Komisija ob ugotovitvi, da bi lahko razlike v tem, kako nacionalni regulativni organi izvajajo regulativne naloge, določene v tej direktivi in posebnih direktivah, predstavljale oviro za notranji trg, in ob kar največjem upoštevanju mnenja BERECa izda priporočilo ali odločitev o usklajeni uporabi določb te direktive in posebnih direktiv za pospešitev doseganja ciljev iz člena 8.

2. Če Komisija izda priporočilo v skladu z odstavkom 1, deluje v skladu s svetovalnim postopkom iz člena 22(2).

Države članice zagotovijo, da nacionalni regulativni organi pri opravljanju svojih nalog v največji možni meri upoštevajo ta priporočila. Kadar se nacionalni regulativni organ odloči, da priporočila ne bo upošteval, o tem obvesti Komisijo z navedbo razlogov za svoje stališče.

3. Odločitve, sprejete v skladu z odstavkom 1, lahko vključujejo le identifikacijo usklajenega ali koordiniranega pristopa za obravnavo naslednjih zadev:

- (a) nedoslednega izvajanja splošnih regulativnih pristopov za ureditev trgov elektronske komunikacije za uporabo členov 15 in 16 s strani nacionalnih regulativnih organov, če to predstavlja oviro za notranji trg. Take odločitve se ne nanašajo na posamične prijavitve, ki jih izdajo nacionalni regulativni organi v skladu s členom 7a.

V takšnem primeru Komisija predlaga osnutek sklepa le:

- po najmanj dveh letih po sprejetju priporočila Komisije, ki obravnava isto vprašanje, in
- ob kar največjem upoštevanju mnenja BERECa o sprejetju take odločitve, ki ga BEREC izda v treh mesecih od zahteve Komisije;

- (b) številčenja, vključno s številskimi območji, prenosljivostjo števil in identifikatorjev, sistemi za prevajanje števil in naslovov ter dostopom do storitev v sili 112.

4. Odločitev iz odstavka 1, ki je namenjen spreminjanju nebistvenih določb te direktive z njenim dopolnjevanjem, se sprejme v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 22(3).

5. BEREC lahko na lastno pobudo Komisiji svetuje, ali bi bilo treba sprejeti ukrep v skladu z odstavkom 1.

▼B*Člen 20***Reševanje sporov med podjetji****▼M3**

1. V primeru spora med podjetji, ki zagotavljajo elektronska komunikacijska omrežja ali storitve v državi članici, v zvezi z obstoječimi

▼M3

obveznostmi iz te direktive ali posebnih direktiv ali med takšnimi podjetji in drugimi podjetji v državi članici, ki imajo koristi iz obveznosti glede dostopa in/ali povezave, ki izhajajo iz te direktive oziroma posebne direktive, izda zadevni nacionalni regulativni organ na zahtevo katerekoli stranke in brez poseganja v določbe odstavka 2 zavezujočo odločitev za rešitev spora brez odlašanja, najkasneje pa v štirih mesecih, razen v izjemnih primerih. Zadevna država članica zahteva, da vse stranke tesno sodelujejo z nacionalnim regulativnim organom.

▼B

2. Države članice lahko od nacionalnih regulativnih organov zahtevajo, da zavrnejo rešitev spora z zavezujočo odločbo, kadar obstajajo drugi mehanizmi, vključno z mediacijo, ki bi bolje prispevali k pravočasni rešitvi spora v skladu z določbami člena 8. Nacionalni regulativni organ o tem takoj obvesti stranke. Če spor po štirih mesecih ni rešen in če tožeča stranka ni predložila zadeve sodišču, nacionalni regulativni organ na zahtevo katerekoli stranke izda zavezujočo odločbo za rešitev spora v najkrajšem možnem času, vsekakor pa v štirih mesecih.

3. Nacionalni regulativni organ pri reševanju spora sprejema odločbe, namenjene doseganju ciljev iz člena 8. Vse obveznosti, ki jih lahko nacionalni regulativni organ naloži podjetju pri reševanju spora, morajo biti v skladu z določbami te direktive in posebnih direktiv.

4. Odločba nacionalnega regulativnega organa je dostopna javnosti, vendar ob upoštevanju zahtev poslovne tajnosti. Zadevne stranke prejmejo natančno obrazložitev razlogov, na katerih odločba temelji.

5. Postopek iz odstavkov 1, 3 in 4 ne preprečuje nobeni stranki, da bi vložila tožbo pri sodišču.

▼M3*Člen 21***Reševanje čezmejnih sporov**

1. Pri čezmejnem sporu, ki nastane po tej direktivi ali posebnih direktivah med strankami v različnih državah članicah in za katerega so pristojni nacionalni regulativni organi iz več kot ene države članice, se uporabljajo določbe iz odstavkov 2, 3 in 4.

2. Vsaka stranka lahko spor predloži zadevnim nacionalnim regulativnim organom. Pristojni nacionalni regulativni organi usklajujejo svoja prizadevanja in imajo pravico, da se posvetujejo z BERECom, da bi dosledno rešili spor v skladu s cilji iz člena 8.

Vse obveznosti, ki jih podjetjem naložijo nacionalni regulativni organi pri reševanju spora, so v skladu s to direktivo in posebnimi direktivami.

Vsak nacionalni regulativni organ, ki je pristojen v takem sporu, lahko od BERECa zahteva, da sprejme mnenje o ukrepu, ki naj se sprejme v skladu z določbami Okvirne direktive in/ali posebnih direktiv za rešitev spora.

Če BEREC prejme tako zahtevo, nacionalni regulativni organ s pristojnostjo za kateri koli vidik spora počaka na mnenje BERECa, preden sprejme ukrep za rešitev spora. To ne posega v možnost nacionalnih regulativnih organov, da po potrebi sprejmejo nujne ukrepe.

Vse obveznosti, ki jo podjetju naloži nacionalni regulativni organ pri reševanju spora, upoštevajo določbe te direktive ali posebnih direktiv in v največji možni meri upoštevajo mnenje, ki ga je sprejel BEREC.

3. Države članice lahko predvidijo možnost, da pristojni nacionalni regulativni organi skupaj zavrnejo reševanje spora, če obstajajo drugi mehanizmi, vključno z mediacijo, ki bi bolje prispevali k pravočasni rešitvi spora v skladu z določbami člena 8.

O tem takoj obvestijo stranke. Če spor po štirih mesecih ni rešen in če stranka, ki zahteva rešitev spora, ni predložila zadeve sodišču in če

▼M3

katera koli stranka to zahteva, nacionalni regulativni organi uskladijo svoja prizadevanja za rešitev spora v skladu z določbami člena 8 in ob kar največjem upoštevanju morebitnih mnenj, ki jih je sprejel BEREC.

4. Postopek iz odstavka 2 ne preprečuje nobeni stranki, da bi vložila zadevo sodišču.

*Člen 21a***Kazni**

Države članice določijo kazni, ki se uporabljajo za kršitve nacionalnih določb, sprejetih v skladu s to direktivo in posebnimi direktivami, in sprejmejo vse ukrepe, potrebne za zagotovitev njihovega izvajanja. Predpisane kazni morajo biti ustrezne, učinkovite, sorazmerne in odvračilne. Države članice o teh določbah uradno obvestijo Komisijo do 25. maja 2011 in ji takoj sporočijo vse poznejše spremembe, ki vplivajo na te določbe.

▼B*Člen 22***Odbor**

1. Komisiji pomaga odbor („Odbor za komunikacije“).
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člena 3 in 7 Sklepa 1999/468/ES ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

▼M3

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člen 5a(1) do (4) in člen 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

▼B*Člen 23***Izmenjava informacij**

1. Komisija predloži Odboru za komunikacije vse ustrezne informacije o rezultatih rednih posvetovanj s predstavniki obratovalcev omrežja, izvajalcev storitev, uporabnikov, porabnikov, proizvajalcev in sindikatov ter z državami nečlanicami in mednarodnimi organizacijami.
2. Odbor za komunikacije ob upoštevanju politike Skupnosti o elektronskih komunikacijah pospešuje izmenjavo informacij med državami članicami ter med državami članicami in Komisijo o stanju in razvoju regulativnih dejavnosti v zvezi z elektronskimi komunikacijskimi omrežji in storitvami.

*Člen 24***Objava informacij**

1. Države članice poskrbijo, da se najnovejše informacije o uporabi te direktive in posebnih direktiv objavijo v javnosti tako, da je vsem zainteresiranim strankam zagotovljen preprost dostop do njih. Obvestilo o tem objavijo v svojem nacionalnem uradnem listu, iz katerega je razvidno, kako in kje so informacije objavljene. Prvo tako obvestilo se objavi pred datumom uporabe iz drugega pododstavka člena 28(1), potem pa se obvestilo objavi po vsaki spremembi tam navedenih informacij.

▼B

2. Države članice pošljejo Komisiji ob objavi vsakega obvestila kopijo tega obvestila. Komisija predloži odboru za komunikacije informacije, kot je to primerno.

*Člen 25***Pregledovalni postopki**

1. Komisija redno pregleduje uporabo te direktive ter o tem prvič poroča Evropskemu parlamentu in Svetu najkasneje tri leta po datumu uporabe iz drugega pododstavka člena 28(1). Za ta namen lahko Komisija zahteva od držav članic informacije, ki jih morajo predložiti brez nepotrebnega odlašanja.

POGLAVJE V

KONČNE DOLOČBE*Člen 26***Razveljavitev**

Z datumom začetka uporabe iz drugega pododstavka člena 28(1) se razveljavijo naslednje direktive in odločbe:

- Direktiva 90/387/EGS,
- Odločba Sveta 91/396/EGS z dne 29. julija 1991 o uvedbi enotne evropske številke klica v nuji ⁽¹⁾,
- Direktiva Sveta 92/44/EGS z dne 5. junija 1992 o uporabi sistema zagotavljanja odprtosti omrežja pri zakupljenih vodih ⁽²⁾,
- Odločba Sveta 92/264/EGS z dne 11. maja 1992 o uvedbi standardne mednarodne telefonske dostopne kode v Skupnosti ⁽³⁾,
- Direktiva 95/47/ES,
- Direktiva 97/13/ES,
- Direktiva 97/33/ES,
- Direktiva 98/10/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. februarja 1998 o uporabi sistema zagotavljanja odprtosti omrežij (ONP) pri govorni telefoniji in o univerzalnih storitvah za telekomunikacije v konkurenčnem okolju ⁽⁴⁾.

▼M3**▼B***Člen 28***Prenos**

1. Države članice sprejmejo in objavijo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 24. julija 2003. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Te ukrepe uporabljajo od 25. julija 2003 dalje.

⁽¹⁾ UL L 217, 6.8.1991, str. 31.

⁽²⁾ UL L 165, 19.6.1992, str. 27. Direktiva, nazadnje spremenjena z Odločbo Komisije 98/80/EGS (UL L 14, 20.1.1998, str. 27).

⁽³⁾ UL L 137, 20.5.1992, str. 21.

⁽⁴⁾ UL L 101, 1.4.1998, str. 24.

▼B

2. Države članice se v sprejetih ukrepih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Načine sklicevanja določijo države članice.
3. Države članice predložijo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva, ter vse nadaljnje spremembe teh predpisov.

Člen 29

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

Člen 30

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

▼M3

▼ M3*PRILOGA II*

Merila, ki jih morajo uporabljati nacionalni regulativni organi pri oceni skupnega prevladujočega položaja v skladu z drugim pododstavkom člena 14(2).

Dve ali več podjetij se lahko obravnava kot podjetja s skupnim prevladujočim položajem v smislu člena 14, če podjetja, tudi kadar med njimi ni strukturnih ali drugih povezav, delujejo na trgu, kjer ni učinkovite konkurence in nobeno posamezno podjetje nima pomembne tržne moči. V skladu z veljavno zakonodajo Skupnosti in sodno prakso Sodišča Evropskih skupnosti glede skupnega prevladujočega položaja je to verjetno v primeru koncentriranega trga s številnimi ustreznimi značilnostmi, izmed katerih so v okviru elektronskih komunikacij lahko najpomembnejše naslednje:

- majhna prožnost povpraševanja,
- podobni tržni deleži,
- velike pravne ali gospodarske ovire za vstop,
- vertikalna integracija s kolektivnim zavračanjem ponudbe,
- pomanjkanje izravnalne kupne moči,
- pomanjkanje potencialne konkurence.

Zgoraj navedeni seznam je okviren in ni izčrpen in tudi merila niso kumulativna. Predvsem je seznam namenjen ponazoritvi izključno takih dokazov, ki bi se lahko uporabili za podkrepitev zatrjevanega obstoja skupnega prevladujočega položaja.